

AREGCEL

Ara 3000 korona

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VIII. KER., RÖKK SZILÁRD-UTCA 19

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 38.000 kor. Egyes szám ára 30 Groschen 1:50 sokol, 1:20 lira, 1 francia frank

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
TELEFONJAI: JOZS. 143-26, JOZS. 34-42

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

TELEFONOK VASARNAP ESTETŐL
REGGELIG: JOZSEF, 9-66, JOZSEF 10-16

IV. évfolyam

Budapest, 1925 november 16.

46. szám

A statáriális bíróság vasárnap reggeltől délutánig tartó tárgyaláson befejezte Rákosiék bűnpörét

Ma reggel 9 órakor dől el, hogy halálra ítélik-e Rákosi Mátyásék, vagy rendes bíróság elé utalják ügyüket. A vádlottak agresszíven kritizálták a bíróság magatartását, szembeszálltak az ügyésszel és az elnökkel is, majd valósággal agitáltak a szovjet mellett

Valószínűleg rendes bíróság elé utalják a kommunisták bűnpörét, hogy a teljes bizonyítási anyag nyilvánosságra kerülhessen

(A Reggel tudósítójától.) A rögtönítélő bíróság Rákosi Mátyás és büntársainak ügyével vasárnap délelőtt is foglalkozott. Az esküdt-széki főtárgyalási terem régi altisztje panaszkodva emlegette, hogy 33 esztendeje szolgálja már az igazságügyet, de arra nem tud példát, hogy vasárnap is tárgyalást tartsanak a bíróságnál. Reggel 9 órára megtelt a hallgatóság karzata, a fogházorok elővezették a vádlottakat is és pontosan bevonult a bírói ítélőtanács is. A tárgyalást azonban föl kellett függeszteni, mert hiányzott az ügyész. A bíróság visszavonult tanácskozó szobájába és csak öt perc múlva tért vissza, amikor Miskolcsey királyi ügyész is megérkezett. A rögtönítélő bíróság aztán statáriális gyors tempóban folytatta a tárgyalást.

Az ügyészség semmiféle bizonyítási eljárást nem indítványozott, tanukra nem hivatkozott, úgy hogy a törvényszék a bizonyítás keretében csak három törvényszéki orvosszakértőt hallgatott meg

arról, hogy Rákosi Mátyás és négy vádlott társa büntetőjogi szempontból beszámítható-e vagy sem. Dr. Németh Ödön, dr. Minich Károly és dr. Bakody Aurél egyetemi tanárok vizsgálták meg a vádlottakat, akiknek együttes véleményét Németh professzor terjeszti elő. — Az elmeorvosi szakvélemény úgy szól,

a rendelkezésre álló bizonyítási anyaggal a statáriális bíróság végzett

és fölhívta a pörös feleket, van-e a bizonyítás kiegészítésére valamelyes indítványuk. Miskolcsey ügyész föláll és csak annyit mond, hogy a vádhatóságnak nincs szüksége további bizonyításra. A védők közül dr. Nagy Mihály ügyvéd jelentkezik szólásra, de mielőtt előterjesztését megtehetné, a bíróság intézkedik, hogy a vádlottakat kísérjék vissza a főtárgyalási terembe, ahonnan eltávolították őket arra az időre, amíg az orvosszakértők véleményüket előterjesztik. Dr. Nagy Mihály

három tanu kihallgatását kéri,

akiket ugyanebben az ügyben letartóztattak. Ezekkel a tanukkal azt akarja a védelem bizonyítani, hogy a bécsi kommunista agitátoriskolában Landler Jenő, de a többi októdi is, folyton azt magyarázta, hogy nem szabad semmiféle erőszakra, puccs-szerű tervre gondolni, nem szabad kalandorpolitikába bocsátkozni, mert a kommunista párt alakítása minden erőszakoskodás mellőzésével is megtörténhet. Ugyanezen tanukkal bizonyítani kívánja még azt is, hogy

a májusi bécsi kommunista kongresszuson akadt egy fölszóaló, aki fegyveres akciót indítványozott.

Ezt az indítványt a kongresszus tagjai

hogy a vádlottak közül

egyiknél sem tapasztaltak olyan jelenséget, amelyből öntudatlanságra vagy elmebetegségre lehetne következtetni.

Valamennyien kommunistáknak vallják magukat és meglehetősen fanatizmussal és szívósággal ragaszkodnak elvi álláspontjukhoz. Egyhangulag megállapították az orvosszakértők, hogy mind az öt vádlott teljesen beszámítható állapotban volt a cselekmény elkövetése idején és akaratbeli elhatározóképeségük érintetlenül ép, öntudatlanság vagy elmezavar egyikénél sem állapítható meg. Gögös Ignác régebbi idők során súlyos fertőző betegségen esett át, de teljesen kikuráltatta magát. Az orvosszakértőkhöz nincs kérdése a vád képviselőjének, de a védőknek sem, csak Langer Jenő elnök tudakolja, vajjon a vádlottak orvosi megvizsgálásuk alkalmával

panaszkodtak-e arról, hogy a rendőrségen bántalmazták őket

és ennek folyamán sérüléseket kaptak. — Csak Gögös Ignác panaszkodott — mondják az orvosok —, amiatt kesergett, hogy a rendőrségen összeszűrték és a csuklóján kis bõrhorzsólásokat szenvedett.

Langer elnök az orvosszakértők kihallgatása után jelentette, hogy

abszurdumnak tekintették és a vezetők az indítványozót fölszóalásaikkal nevetségessé tették. Miskolcsey ügyész hevesen ellenezte a bizonyításnak ilyen irányban való kiegészítését. Új dolog az — mondotta —, amit a védő ur most fölfedelt, hogy még fegyveres akcióra is gondoltak. De nincs szükségünk e fölösleges bizonyításra,

nem vagyunk kíváncsiak arra, hogy a kongresszuson Kun Bélák hogyan szónokoltak,

nyílt dolog előttünk a vezetők szereplése. A bíróság nem is vonul vissza tanácskozásra, hanem a főtárgyalási teremben, pár pillanatig tartó halk megbeszélés után, az elnök már ki is hirdeti a határozatot: a bizonyítás kiegészítésére irányuló indítványt elutasítja. Ezzel

be is fejeződött a bizonyítási eljárás

és amikor az elnök ezt kihirdeti,

hirtelen föláll Rákosi Mátyás és szót kér.

Elnök: Mit akar? Előbb kellett volna jelentkeznie. A végindítvány alkalmával különben módja lesz még nyilatkoznia! Fölkérem az ügyész urat — fordul az elnök Miskolcsey Ágost felé —, terjessze elő vádbeszédét.

Garami és Lovászy

Mint ha egy távolodó processzió énekének a refrainje mosná a fülünket... A szociáldemokrata párt megint az emigráció likvidálását követeli. Az a lány, szelid, nemes latin főnév, az amnesztia, már elveszti fűvalma repeső melegét, elveszti megható történelmi varázsát az eszméletünkben, oly rég nyöszörög ez a szó az ország fülébe... Elalszik a lelkünkben az amnesztia fogalmának elevenen vonagló, nyugósen sürgető igazsága is... de hát az istenre, mért nem tudunk már egyszer ezen az áldatlan magyar témán túl lenni? Azt mondja a szociáldemokrata panasz, hogy csak jobbfelé van amnesztia, balfelé nincsen. És minden alkalommal, mikor ezt a keserves kérdést szóba hozzák, megint és megint a Dunántúlokat, az Orgovánokat kell a borzalmaktól és szenvedésektől alélt Magyarországnak hallani. Ki kell végre rántani a magyar testből ezt az okvetetlenkedő, ezt az utálatosan gennyesztő tüskét. Igen. Az amnesztianak egészséges szemnek kell lenni, mely nem bandzsalit féloldalt! Az amnesztianak nem szabad Saturnus-csillagnak lenni, mely egyik oldalán meleg tűz, a másik oldalán hideg jég, nem, annak köröskörül meleg szívnek szabad csak lenni! És nem fél zárójelnek maradni, hiszen az ügy semmi; tessék azt a másik könnyed félholdját odarántani szembe vele, bezárni örökre a lejárt balságoknak, veszedelmeknek, eudarságoknak a gyötrelmes körmondátát, s úgy írni tovább elsimult bölcs homlokkal az ország jövőjét. Igen, el kell kezdeni, vagyis be kell fejezni a láztalanításnak és a megnyugvásnak bölcs, csendes, szükséges orvosi kezelését. Véres vagy enyves ujjú gyilkosokból, vagy tolvajokból persze mi sem kérünk. Ugy érezzük, ott kell a végét kezdeni, ahol a legkönnyebb, a legtermészetesebb, a legigazságosabb: haza kell az emigrációból szólitani Garami Ernőt és Lovászy Mártont! Mitől félhet ez a kormány, amelynek a belügyminiszttere meggyőződötten, ércesen szokta kijelenteni, hogy az ország rendjét elég erősnek tartja mindenféle felforgató álommal szemben? Mit félhetne ennek az országnak az egészségén egy Garami Ernővel szemben, akinek a józanságát, az egyensúlyozottságát, a becsületét az egész ország ismerhette és tisztelhetné? S akinek az észére, a tudására, az erejére most is szüksége van a magyar munkásságnak és a magyar polgárságnak egyformán. És akinek a bécsi hontalansága is a legideálisabb jellem-tisztaságban, az országért való fejtörésben, és politikai hozzáférhetetlenségben telik? És a másik számkivetett forradalmártól, egy legmélyesegesebben magyar tradíciók pártjának a vezéréből, a puritán, az önfeláldozó Lovászy Mártontól? Ki képzelheti, hogy a megtört bús barna hajdú Magyarország rontására sietne? Az ő távollétük méreg. És az ő hazatérésük az enyhült levegő, a tisztább láthatár, az igazságoknak és emberségeknek kezdete.

Miskolczi ügyész halált kért a vádlottakra

Miskolczi ügyész azzal kezdte, hogy az első tárgyalási napon már kifejtette azokat az okokat, amelyek alapján a vádlottak ügyét a statáriális bíróság elő hozta. Meg kell vizsgálnunk — folytatta —, hogy a vádlottak szereplése olyan ártatlan dolog volt-e, olyan veszélytelen politikai szervezkedés, mint amilyennek a tárgyaláson föltüntetni akarták. Nekünk szomorú tapasztalataink vannak már a kommunisták szervezkedő munkájáról,

ez az ország nagyon jól tudja, mit jelent a bolsevista agitáció, mit jelent a proletár-diktatura.

Az utcák akácfáin végezték be életüket, akik a vörös uralom idején azt merték mondani, hogy szeretik hazájukat és nem akarnak bolsevisták lenni. Azzal kérkedtek itt a vádlottak ismétlenül, hogy mindenütt a világon szabadon működhetnek elvtársaik, csak Magyarországon üldözik őket. Nem így áll a dolog. Itt foglalkozik azután az ügyész külföldi esetekkel, szóba hozza MacDonald bukásának történetét, fölemlíti Lékai-Leitner esetét, aki Newyorkban kommunista költeményt írt, amelynek az volt a tartalma, hogy a világ összes államfői megérették arra, hogy fölakasszák őket. És a szabad Amerikában Lékai-Leitnert sajtóvétségért bebörtönözték — nálunk sajtóügyben ismeretlen valami az előzetes letartóztatás —, a szabad Amerikában Lékai-Leitner János a börtönben halt meg, ahova egy kommunistaverse miatt került. Azt hangoztatták itt, hogy a bolsevizmus politikai világarámlat. Nézzük Oroszország példáját: a bolsevista uralom ott is csak annyit jelent, hogy

a fehér cár helyébe lépett a vörös cár.

Azután Miskolczi ügyész a vádlottak egyéniségének méltóságára tér át. Rákosi Mátyás nem árulta el, hogy valami különleges nagy képességei lennének, amelyek alkalmassá tegyék őt, hogy az embertömegek fölé kerüljön. Ismerjük Rákosi Mátyás elvtársat — mondja az ügyész —, aki népbiztoshelyettes volt és tudjuk róla, hogy nem szereti a vértanu szere-

Valamennyi vádlott fölényszerkedő gesztussal kísérte az ügyész kijelentését

Az elnök fölhevására fölállott dr. Lengyel Zoltán, Rákosi Mátyás védője.

— Kényelmes álláspontot teremtett a védelem számára a királyi ügyész ur — kezdte a védőbeszédét —, mert elég lenne annyit mondanom, hogy az ügyész ur beszéde alapján kérek ítéletet. Az ügyész ur tényállást nem adott, bizonyítékokat nem sorakoztatott föl, elméleti okoskodásokat fejtgetett, hivatkozott Arisztoteleszre, Lékai-Leitnerre, irodalmi termékekre és művészettörténelemre, holott a rögtönbíráskodásról szóló rendelet nem ezeket kívánja.

Ahhoz, hogy valakit statáriális bíróság elé állítson a vád, tettenérés és ezen kívül megdönthetetlen bizonyítékok szükségesek.

Ezeknek hiánya miatt nem meri megmondani az ügyész, hogy milyen ítéletet kér. A bíróságra bizza. Pedig tudja nagyon jól, hogy a statáriális rendelet 38. szakasza szerint, ha a bíróság egyhangulag a bűnösség mellett

Ritka alkalom kizárólag valódi perzsa-szőnyegeknél való megvételére olcsó árakon való megvételére

Minden évben karácsony előtt a közismert Stein perzsa-szőnyegnagykereskedő cég, jelenleg IV, Váci-utca 1. szám, az ő hatalmas szőnyegraktárát a t. vevőközönségnek, lényegesen mérsékelt árakon engedi át. Ez alkalommal több mint 3000 drb legkiválóbb minőségű, kizárólag valódi perzsa-szőnyeget bocsát választékra, a legjobb szín-javát, melyeket a cég főnöke a Keleten személyesen választott ki és vásárolt meg. Finom valódi perzsa összekötő-szőnyeg nagy mennyiségben, 1×150 m. méretben, 1,600.000 koronától, továbbá perzsa futók kb. 120×2 méter és hosszabbak, 3,000.000 koronától följebb kaphatók. Remekszép pamlagátvetők, faliszőnyegek stb., valamint 300 darab valódi perzsa ebédlő-, uriszoba- és szalonszőnyeg minden nagyságban és a legfinomabb minőségben versenyen kívüli olcsó árakon. Finom perzsa ebédlőszőnyeg már 15,000.000 koronáért kapható. Tekintettel arra, hogy a Stein-cég a szakma legrégebb és leghíresebb cége (1869-ben alapították), vevőinek legteljesebb megnyugvást és garanciát nyújtja a bevásárlásnál és tisztelettel meghívja az érdeklődőket, vételkényszer nélküli szíves megtekintésre.

pét, nem szeret dolgozni, verejtékezni.

Autón szökött el innen, mert nem akart példát mutatni arra, hogy kell az eszméért meghalni.

Weinberger Zoltánt úgy jellemzi az ügyész, mint egy iskolából kicsapott diákot, aki szintén munkakerülő. Ugyanígy kell megítélni Öry Károly vádlottat is, ezt az egyszerű asztalos-legényt, aki megunja a gyalupadot és a bolsevista elvek hangoztatásából akar, mégpedig nagyon jól megélni. Gögös Ignácnak is nehéz lett a kömüveskanál, munkátlanágában fölcsapott bolsevistának és a központi bizottság pénztárnoka lett, egy másik bűnpörből tudom — folytatja az ügyész —, hogy

a vidéken letartóztatták Gögös testvérét, akinél sok-sok pénzt találtak, milliókat, amire azt mondta, hogy ez a pénz Gögös Ignácé, aki kosztoltatás végett adta neki a tőkét.

Hámán Kató rendes hivatalnok volt, aki egyszerre csak föledezte magában, hogy ő bolsevista, nem kell dolgozni, nem kell a vasúti jegyeket kezelni, lyukasztani, elég csak szónokolni, abból is megél a bolsevisták között. Az ügyész vádbeszédét így fejezte be:

— Ha a törvényesek úgy találja, hogy ezek a vádlottak nem bűnösök, akkor Rákosi Mátyás és társai elmehetnek innen és folytathatják borzalmas munkájukat. Én kérem azonban a bíróságot, hogy állapítsa meg bűnösségüket. A büntetés mérvére is indítványt kell tennem.

A bíróság bizonyára tudni fogja, milyen büntetést érdemelnek azok, akik már elvi fölfogásuknál fogva is minden polgárra halált kiáltanak,

akik mindent el akarnak pusztítani, ami szép és hasznos.

Mind az öt vádlott feszült figyelemmel hallgatta az ügyész vádbeszédét és valamennyi szorgalmasan jegyezte, amit az ügyész mondott. Egyiken sem látszott semmi külső jele annak, hogy a vád súlyos kitételei mélyebb hatást telt rájuk, ellenkezően,

Mosollyal és sokszor lekicsinylő gesztussal kísérte az ügyész kijelentését

döntene, akkor

csak halálos büntetést szabhatna ki, mégpedig úgy, hogy a kivégzéseket is rögtön végre kellene hajtani.

Egy egész világ figyel erre a tárgyalásra és a királyi ügyész, amidőn a külföldi példákra hivatkozik, Angliáról is szól, de könyvekből is szerezte ismereteit, amelyek nem a való életből valók. Én személyesen kint jártam Angliában és ez év tavaszán is tapasztaltam, hogy ott bizony mindenki szabadon szónokolhat, akár a kommunizmusról is. Mindent szabad mondani,

lehet mindefféle bolond beszédet tartani, csak egy tilos, a szónokot beszédében megzavarni.

Hamis volt az a példa is, amit Bulgáriáról és Franciaországról elmondott az ügyész ur. A párisi kommun idején is voltak rémnapok, ott patkányt ettek az emberek drága pénzért és az idők múlása, hogy a francia parlamentben ma mégis ülnek kommunista képviselők. Az ügyész ur lázadás büncsejékmenyét látja a vádlottak szervezkedési munkájában, pedig ezek nem lázadók. A büntetőtörvénykönyv 1875-ben készült és Csemegi Károlynak, aki ezt a törvényt csinálta, éppúgy halvány fogalma sem volt a kommunista lázadásról, akárcsak Arisztotelesznek, akire a vádhatóság szintén hivatkozott. A bolsevizmus után, 1921-ben, új törvényt hoztak, amelynek épp az a kimondott és félreismertetlen rendelkezése, hogy büntetéssel sújtsa azokat, akik annyira merészek, hogy a proletárdiktatura visszaállításáért sikra szállnak. Az állami és társadalmi törvényes rend fölforgatására irányuló büncsejékmenyről lehet csak beszélni, de erre nincs statárium, úgy, hogy

ez az ügy nem rögtönítelő bíróság, hanem a rendes büntető hatóság elé tartozik.

Rövid szünet után dr. Greguss Andor (Weinberger Zoltán védője) szóval föl, aki azt kívánta igazolni, hogy a vádlottak szervezke-

Casino-Mulató

VI, Révay-utca 18. szám. Telefon 116-84

Elsőrangú varietéműsor!
Az uri közönség táncol
Guttenberg Goga
Jazz-band
zenéjére

Kedden, csütörtökön és szombaton záróra roggel
5 órakor Beléptidj nincs

dése semmiképp sem minősítható lázadásnak, mert semmi bizonyíték sincs arra, hogy akár az országgyűlést, akár a nem létező delegációt, avagy a kormányt, vagy bevett hitfelekezetet, társadalmi osztályt akartak fegyveresen megtámadni.

Dr. Nagy Mihály (Öry Károly vádlott védője) arról beszélt, hogy milyen zavaros események zajlottak le a magyarországi munkásmozgalmak terén. Polgári politikai pártok és a polgári sajtó leplezte le a szocialista pártvezetőséget, hogy paktumot kötöttek a kormányral és akik ezért szót emeltek a párt kebelében, azokat kizárták és üldözték. Ez az üldözés sodorta kommunisták táborába Öry Károlyt is, akire nem bizonyított a vád semmit és épp ezért fölmentő ítéletet kér.

Dr. Domokos Andor (Gögös Ignác védelmében) arra hivatkozott, hogy a bíróság a tárgyalási termében csak a törvény él és nem a politika. Elismeri, hogy nem ártatlan játék az, amit a vádlottak üztek, amikor illegitím uton akartak egy politikai pártot életre hívni. Tervüket nem fegyveresen és nem lázadással akarták megvalósítani, de mégis a törvény, az 1921. évi III. törvények ellenére. Ezt a törvényt épp az ilyen esetekre hozták és ennek a törvénynek az indoklása félremagyarázhatatlanul kimondja, hogy ilyen bűnpört nem lehet rögtönbíráskodás alá vonni. Kéri, hogy a rögtönítelő bíróság szállítsa le hatáskörét és tegye át az egész ügyet a rendes büntető bírósághoz.

Dr. Györy Akos (Hámán Kató védője), teljesen fölmentő ítéletet kér, mert aki kommunista pártot akar, ez az akaratnyilvánulás magában még a rendtörvényben foglalt büncsejékmenyeket sem meríti ki.

Befejeződtek ezzel a pörbeszédék, mert az ügyész kijelentette, hogy a replika jogával nem kíván élni.

Az utolsó szó jogán most a vádlottakra került a sor

és Langer Jenő elnök Rákosi Mátyást szólítja a bírói emelvény elé:

— Megértette ön, hogy miről van szó, most elmondhatja mindazt, amit szükségesnek lát. Figyelmeztetem, mellőzze azt, hogy itt valami dicsőítő szónoklásba fogjon, csak a vádról és a saját ténykedéséről nyilatkozzon.

— Tudomásul veszem az elnöki intelmet — kezdi beszédét Rákosi —, de legelőször mégis nyilatkoznom kell azokról a tényekről, amelyeket a vád részéről vágtak a fejemhez. Való tény, hogy a művelt nyugat csakugyan nagyon is idenező és csodálkozással láthatja, hogy miképpen itélik meg e teremben...

Elnök: Már kezdetben elkalandozik. Maradjon szigorúan a tárgynál!

Rákosi: Utalnom kell arra, hogy a kommunista párt nem lakatoslegények szövetsége és nem népbolondító gyülekezet. Ezt a hangot, amelyet az ügyész ur megütött, a hatvanas évek óta nem használják már. A fehér cár meg a vörös cár frázisát hallottam már az ügyészi kihallgatásom alkalmával, de le kell szögezni itt is, hogy ilyen egyszerűen még sem lehet elintézni Oroszországot. Kiváló angol tudósok, nagysúlyu politikusok bizottsága járt kint a múlt esztendőben Oroszországban, hogy a Szojjetoroszországot tanulmányozza és megfigyeléseikről 260 nyomtatott oldalra terjedő nagyszerű jelentést adott ki tapasztalatairól. Lehet, hogy az ügyész urnak jobb információja van...

Langer elnök: Hagyja ezt, hanem kezdje ott, mit csinált ön idehaza!

Rákosi tovább erősködik, szeretne hosszú beszédet tartani, de az elnök nem engedi elkalandozni és szigorúan a tárgyre fordítja. Ujra arról beszél, hogy a kommunista pártok ma mindenütt fölkarolják a munkásoknak a szociáldemokrata pártok által elárult ügyét. Kijelenti, hogy nem törődnek például a munkanélküliekkel a szocialisták.

SZENZÁCIÓSÁK

Gál Sándor

fehérmű és úridivat
különlegességek
BUDAPEST
IV, KÁROLY KÖRÜT 8
TELEFON: J. 60-48.

Selyem poplin ing 250 ezertől

Angol pulloverek 395 ezertől

fehérmű és úridivat újdonságaim!

Langer elnök izgalmas párbeszéd után leültette Rákosit, mert nem magát, de a szovjetet védte

— Ebben is téved! — szakítja meg Rákosi Mátyást az elnök.

— Lesújtó kritika a szociáldemokratákra — válaszolt Rákosi —, ha méltóságod ily nagyon meg van elégedve a szocialisták működésével!

— Tulmegy az ön bírálása a megengedettnél — vág közbe az elnök — én nem dicsértem a szocialistákat, ez nem is lehet a főladatom, nem is megfelelő ez a hely arra, félreértette vagy félremagyarázza az én megjegyzésemet.

Rákosi Mátyás a továbbiakban az ügyész vádbeszédét boncolgatja. Trianonról szónokolt az ügyész ur, arról beszélt, hogy megcsontították ezt a szerencsétlen országot. Ez csakugyan igaz, azonban mi kommunisták fegyverrel a kezünkben akartuk visszautasítani a trianoni szerződésnél jóval kedvezőbb békeszerződést is. A cseh kapitalista fegyverek tömegével szálltunk szembe, ontottuk vérünket...

— A világhorradalomért és nem a területi integritásért! — kiáltja közbe az ügyész.

— Magyarok által lakott területek visszaszerzéséért harcoltunk, ügyész ur — veti oda a szót Rákosi Mátyás.

Ezután annak fejtegetésébe kezd, hogy ül-

Weinberger, Öry, Gögös szóval, Hámán Kató a tenyerével védekezik

Ez a vádlott is az ügyéssel kezdett polemizálni, azt állítván, hogy Miskolczy ügyész az összes közhelyeket rászórta a vádlottakra. Idegesen, rendszertelenül és kapkodva magyarázta, hogy miért lett ő kommunista, noha nem proletáreszaládból származik. Szóba hozza Trianont és ennek kapcsán megemlíti, hogy a romániai kommunistákat arra utasították, hogy lázadjanak az igazságtalan trianoni békeszerződés ellen. Az erdélyi polgári elemek és az ottani magyar főurak ezzel szemben behódoltak az oláhoknak. Az ügyész ur elvesztene vádjának vélt sziklaszilárd alapját, ha csak egy délelőtti velem tartana és elvezetném a budapesti nyomortanyákra és megmutathatnám neki, milyen embertelen sorsa van az emberek százazreinek. Engem a mai társadalmi rettenes bűnei tették kommunistává — fejtegette beszédét Weinberger — és büszkén várom akár a halálos ítéletet is. Mert: „Vagy bolondok vagyunk s elveszünk egy szálíg, Vagy ez ami hitünk valóságává válik!”

Ady Endre a két verssorának idézése után hirtelen

sarkon fordul Weinberger és visszasiet a vádlottak padjára.

Öry Károly kezd most szónokolni. Csiszolatlan, bárdolatlan munkásember vagyok és csak csiszolatlanul, akadozva tudom magam védelmezni. Tiltakoznom kell az ellen, hogy engem munkakerülőnek és elősködőnek nevezzen az ügyész ur, mert ez nem igaz. Mindössze nyolc hónapja vagyok munkanélküli. Tizennégy esztendővel ezelőtt mint kondásbajtár elhagytam szűk, romlott levegőjű odumát, hogy mesterségem tanuljak.

Elnök: Jó. Megtanulta a mesterségét. De arról beszéljen nekünk, mit csinált Bécsben, miért jött haza, mit tárgyalt Rákosiékkal, mire utasította Kun Béla, Landler Jenő, meg a többiek?

dőzték Finnországban és üldözték Bajországban is a kommün bukása után a kommunistákat, de ezekben az országokban már rájöttek arra, hogy a haladás mozgalmait erőszakkal elfojtani nem lehet. Nem sikerül ez itt sem. Szuronnyal, statáriummal és erőszakkal nem lehet föltartóztatni és nem lehet vérbefojtani a természetes fejlődési folyamatot.

Az elnök újra leintí Rákosit, aki most arról kezd beszélni, hogy

fogsága alatt elolvasta Pethő Sándor „Világostól Trianonig” című munkáját

és ebben a szerző elismeri, mennyire hamis volt a taktika, amit a burzsoázia hatalmi tényezői a szocialistákkal szemben alkalmaztak.

Elnök: Hagyja már abba ezeket a dolgokat. Kihallgatása alkalmával ön több dologban megtagadta a védekezést, most módja van a saját tényeit védelmezni, de ne kalamazozzon el. Beszéljen a maga tényeiről, mondja el, mit akart itt elérni, mik voltak a céljai, hogyan akarta azokat megvalósítani.

Rákosi azonban ezekről most sem akart nyilatkozni, úgy, hogy

az elnök leültette és Weinberger Zoltánt szólította maga elé.

Öry: Az előletemet akarom bemutatni a bíróságnak.

Elnök: Az kevésbé érdekel bennünket.

Öry: Az agitátoriskolának a tananyaga egé-

Langer elnök közölte, hogy a bíróság hétfőn reggel 9 órakor hirdeti ki a rögtönítélő bíróság határozatát.

Langer elnök közölte, hogy a bíróság hétfőn reggel 9 órakor hirdeti ki a rögtönítélő bíróság határozatát.

Elvonult a bíróság, esietett a tárgyalás hallgató közönsége is, mert már 2 óra elmúlt, amíg idáig jutott a tárgyalás. Csak a vádlottak és Miskolczy Agost királyi ügyész maradtak a tárgyalóteremben. Mind az öt vádlott az ügyész felé tartott, mert valamennyinek volt valamelyes kérése, az egy Rákosi Mátyás kivételével. Engedélyt kértek az ügyésztől arra, hogy a kívül várakozó hozzátartozóikkal pár szót válthassanak.

Weinberger Zoltán, Öry és Gögös vádlottak mosolyogva, mondhatni évődő hangon tettek szemrehányást az ügyésznek, de nem azért, mert halálos ítéletet kért, hanem azért, mert dologkerülő egyéneknek állította be őket.

szen más, mint ahogy az ügyész ur beállította. Az egyik tárgy címe: a munkásmozgalmak története, a másik tárgy pedig politikai közgazdaságtan. Ezekről volt szó, de ezeknek a keretébe egyáltalán nem illeszthető be a lázadásra való szövetkezés tananyaga. Az elnök még sokszor félbeszakítja és arra utasítja Öry Károlyt, hogy a vádra vonatkozó észrevételeit fejtsse ki, de ez arról beszél, hogy a szigorú törvények csinálták azt, hogy Öry Károly társadalmi forradalmár lett. Az elnök végül is leülteti és Gögös Ignác vádlottnak adja át a szót azzal a figyelmeztetéssel, hogy tartózkodjék világhorradalmár fejtegetésétől és csak a vádra nyilatkozzon.

— Megmondta az ügyész ur, amikor kihallgatott, hogy a statáriális bíraskodás a lázadásra és a gyújtogatásra érvényes maradt. A mi lázadásunk annyira lázadás, mint amennyire gyújtogatás az, ha rágyújtunk egy cigarettára. Fájdalom, hogy a háboruban erősödött csak meg az internacionále, mert hogy ha a háboru előtt izmosodott volna meg a kommunista párt, nem következett volna el a nagy embermészárlás és nem jutottunk volna odáig, hogy jelszó legyen: Nem, nem soha! és jelszó legyen: Csonkamagyarország nem ország!

Hámán Kató csak röviden beszélt. Amiatt panaszkodott ez a vádlott is, hogy az ügyész úgy állította be őt is, mint valami munkakerülő. Tisztviselő voltam — mondta Hámán Kató — majd fölemelte kezét, mondván: nézzék meg a tenyeremet, jobban ki van dolgozva, mint akármelyik napszámosé, mert kis gyermekkorom óta szakadatlanul munkáséletet éltem. Ezzel véget ért a statáriális bíróság tárgyalása.

Dr. Miskolczy Agost ügyész a tárgyalás befejezése után közölte A Reggel munkatársával, hogy a kommunista összeesküvés bűnpörében 42 letartóztatásban levő vádlott szerepét, akiknek az ügye ma még kivétel nélkül a statáriális eljárás alá tartozik. A vádhatóság a mostani öt vádlottat kiragadta a tömegből, hogy külön foglalkozzék ezeknek az ügyével a statáriális bíróság, azonban

ha holnap reggel a rögtönítélő bíróság döntése olyan lesz, hogy a statáriális eljárás mellőzésével a rendes büntető utra tereli az ügyet.

akkor ez ellen apelláta nincs és a többi 37 vádlott már nem is kerül a rögtönítélő bíróság elé, mert a vádhatóság ezeknek az ügyét már a rendes büntető utra viszi.

A párisi esküdtbíróság Leon Daudet, a francia royalisták vezérét öthónapi fogházra ítélte

Páris, november 15.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Hetek óta folyt a szajnai esküdtbíróság előtt az a rágalmozási pör, amelynek vádlottja Leon Daudet, a konzervatív „Action Française” főszerkesztője, a francia royalisták vezére volt. A pört Bajot sofför indította Daudet ellen, aki azt írta lapjában, hogy a sofför titokzatos szerepet játszott a fiatal Philippe Daudet meggyilkolásánál, amely a heves temperamentumu politikus ma is politikai ellenfeleit és a párisi rendőrséget gyanúsítja. Az izgalmas fő tárgyalás, amelyről a párisi lapok minden nap hosszú tudósításokban számoltak, tegnap éjjel

ért véget. Az esküdtök valamennyi bűnösségi kérdésre igennel feleltek és

a bíróság Leon Daudetet az enyhítő körülmények figyelembevételével öt havi fogházra, 1500 frank pénzbüntetésre ítélte és kötelezte, hogy Bajot sofförnek 25.000 frank kártérítést fizessen.

**PONT
PONT
PONT**

Önt érdeklí... Ön abszolút komoly kultúrember, aki **ÜZLETSZERZÉSSEL** gond nélkül élhet. Legyen szerencsénk 10-1, vagy 4-6 között: József-körút 19, II. em. 4

Csak föltétlenül intelligens, megbízható urak vizitjét várjuk

FIGYELEM!

Valódi perzsaszőnyegek

Közvetlen Perzsiából, első kézből, legolcsóbban **ABBAS ALY** Budapest, Váci-utca 21, I. em. Wien, Bauernmarkt 8 Nagyobb vételnél kedvező föltételek. Szabad megtekintés

Hócipő legszebb formában 175.000
alacsony és magas sarokhoz K 200.000
gyermek hócipő Ia ..... K 160.000

VER-KO-CIPŐK
Budapest, IV., Muzem-körút 33. szám
Cimre ügyelni!

Kerékpár, varrógép le gőlesőbb beszerzési forrása részleteire is
Dladal kerékpár- és varrógépáruház, VII, Thököly-u/26

LLOYD BANK
Kisrészvényesek közös eljárás megindítása végett jelentkezzenek a Pesti Tőzsde kiadói hivatalánál, VIII, Róck Szilárd-utca 9. szám

BRILLIÁNST, Singer J., IV, Egyetem-u. 11. aranyat, ezüstöt, gyöngyöt és ékszer mindenkinél drágábban veszek. Telefon. (Kérem a cimre ügyelni)

Egytől hatszobásig szerezheth a legjobb pesti vagy budai részön **ÖRÖKLAKÁST** készpénzért vagy 10 évi törlesztésre
A legbiztosabb és leghasznosabb tőkebefektetés „Öröklakás” Rt., V, Bálvány-utca 22. szám

A liberalizmus és demokrácia ünnepe lett a Miskolci Kereskedelmi Testület jubileuma

Hivatalos elégtétele a meghurcolt és lebecsült kereskedelemnek

Miskolc, november 15.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Nemcsak Miskolcnak, de az egész város kereskedelmének napja volt a mai, amelyen a Miskolci Kereskedelmi Testület főnállásának félévszázados jubileumát ünnepelte. Az évek óta meghurcolt magyar kereskedelem súlyos napjai után ez volt az első alkalom, amikor a hivatalos körök igaz elégtételt szolgáltatottak az annyiszor meghurcolt és nehéz sorba juttatott kereskedőstálynak. Az ünnepség egyszers mind a jubiláló kereskedőtestület elnökének, héthársi Neumann Adolfnak 30 éves kereskedői jubileuma is volt és a miskolci kereskedők vezérét ez alkalommal ugyancsak meleg ünneplésben részesítették.

Vasárnap délelőtt a mozgalmas város dolgos kereskedői a városháza nagytermében gyűltek, ahol helyet foglaltak sorokban az ország gazdasági élet reprezentánsai is. Nagy föltűnést keltett azoknak a hivatalfőnököknek részvétele, akik a kurzus kezdete óta soha meg nem jelentek az itteni kereskedők hasonló ülésein. Az ügyészség elnökének, a rendőrség vezetőjének, de a kurzus által alapított gazdasági intézmények vezetőinek jelenléte a régi idők visszatérését jelentette, amikor a kereskedelem minden megmozdulása iránt érdeklődést tanúsítottak a város összes társadalmi rétegei. A diszkozgyűlést

héthársi Neumann Adolf

nyitotta meg.

— A Miskolci Kereskedelmi Testület félévszázados jubileuma — mondotta megnyitójában — jelentős esemény a magyar kereskedelem történetében. A legnagyobb vidéki kereskedelmi empírium fejlődése szorosan egybekapcsolódott a magyar liberalizmus fejlődésével. Magyarország történetének legszebb napjai azok voltak, amelyek az ipar és kereskedelem fejlesztését magukkal hozták. Miskolcon a liberális gazdasági politika megmutatta, hogy amíg itt 50 év előtt még nyoma sem volt a kereskedelemnek,

a liberalizmus támogatása lehetővé tette, hogy ma már egy amerikalosan fejlődő, nyüzsgő, teremtő nagykereskedelem kapcsolódhatik bele a vidéki város további fejlődésébe.

A közelmúlt szenvedés és megpróbáltatásai után először lélegzünk szabadon és hirdetjük a magyar kereskedelem hazaszeretletét és tisztességét.

Ezután

Ferenczy Károly

alelnök vázolta Miskolc kereskedelmi fejlődésének félévszázados történetét, majd fölolvasták a kereskedelmi miniszter üdvözlő táviratát. Fodor Dezso alelnök héthársi Neumann Adolf érdemeit méltatta és leplezték a miskolci kereskedők vezérének Halász-Hradil Elemér festőművész által készített arcképét.

Hodobay Sándor dr. polgármester

rámutatott Miskolc kulturális életének előhaladására, amely nagyrészt annak tulajdonítható, hogy ebben a városban tulnyomó többségben van a kereskedőstálya. Büszke Miskolc kereskedelmére, amely nemcsak az

egész közgazdaságnak, de a magyar nemzetnek is erős támasza.

A város föllendülését, egyedül a kereskedelem fejlettségének és a kereskedők hazafiaságának köszönheti.

A fővárosi gazdasági élet képviselői közül halasi Fischer Ödön szólalt föl, aki rámutatott arra, hogy a magyar Ruhr-vidék központjából, Miskolcra kell kintudnia a magyar kereskedelem reneszánszának. A diszgyűlést a Korona nagytermében háromszázteritűes díszebéd követte, amelynek keretében fölavatták a Miskolci Kereskedelmi Testület „Szemere Bertalan-serlegét”. A fölavató beszédet

Bródy Ernő dr.

mondotta.

— A negyvennyolcas idők — mondotta többek között — három hatalmas géniust adtak a nemzetnek: Széchenyit, Kossuthot és Deákot. De a második sorban is zenialis emberek voltak, akik bárhol a világon megállottak volna a helyüket. Ezek közé tartozott Szemere Bertalan is. Szemere Bertalan pályafutását és működésének jelentőségét még nem méltatta eléggé az utókor, pedig

Szemere Bertalan volt az első liberális államférfi, aki Magyarország emelkedését elősegítette. A kulturáért, jogegyenlőségért folytatott küzdelemben Szemere Bertalan járt elől a magyar demokrácia és szabadságért harcolva. Nagy jelentősége van annak, hogy a miskolci kereskedők jubileumán házi isteneik helyett a Szemere-kultusz megteremtésének áldoznak. Szemere Bertalan pályafutása bizonyítja, hogy az értékes ember hogyan küzdhetik föl magukat önmunkájukkal vezérelve. Igazi hazafi volt, de lelkes demokrata, aki a maga történelmi osztályának béklyóiból felszabadította magát és küzdött a népfelcséért. Reformokat és arányos adókat követelt, első hírdetője volt az általános szavazati jognak, megteremtője a magyar sajtószabadságnak, a magyar esküdtsekknek. A miskolci kereskedők jubileumán, ahonnan a mai napon elindul a magyar kereskedelem újjászülése, Szemere Bertalan emlékének és kultuszának áldozunk, mert ma sem kívánunk többet, mint egyenlőséget, szabadságot.

Az áldott napsugár

Nem szeretik a baktériumok a napot. A világító sugarak megölik a titokzatos gombákat s a penész, amely félelmetes maszkként ülepedik a nyirkos sötétből a dolgok fölületére, nagyszerű és utálatos penészként bomlik föl a fénylő sugarak tisztaságában. Ki hiszi már, hogy Rákosi és Weinberger és Öry és Gógós valami rémületes erő rémületes fantomjai? Egypár rossz frázissal kibélelt magánhivatalnok, egy félköttyű alhirlapíró színtelhasogató pózban, két tétova iparoslegény, az eszmék szokatlan borától katzenjammeresen, már napos rossz kedvben ébredve, kelletlenül, kómikusan, a pityókás éjszakán elkövetett számságok emlékeitől dideregve, — ennyi maradt meg a rejtelmes hősökből, a diktatura regényes csempészeiből, amint megfurdatták őket a világosság fertőtlenítő sugaraiban. A vonzó misztikum bacillusai elpusztultak és ami a sötétben tigriszemként villódzott, az most a napfényben bomlasztó gombák szürke penésze. Rossz arra gondolni, hogy milyen legendák szövődtek volna a sejtelmes alakok körül, milyen visszhangjuk lett volna a föld alól dübörgő jelszavaknak, milyen hit, várakozás, reménység gerjedt volna az elégedetlen szívekben, ha ezek a próféták a homály minden arányt és méretet nagyjító fátyla mögül a maguk kis agitatori frázisait az ige szuggesztívójával küldhették volna a szenvedők fölébe.

A sötétben a fantázia lát és a dimenziót-

SZENT A BÉKE!

Vitéz Miklós vigjátéka

Rózsahegy Kálmánnal

TERÉZKÖRUTI SZINPAD

új műsorában

Kezdete 1/9 órakor

Telefon: 65-54

Az Ernst-Muzeum Aukciói XXX.

Különféle hagyatékokból, főuri- és más magánbirtokból származó műtárgyak

KIÁLLÍTÁS: november 18-22-ig, 9-5 óráig. — AUKCIÓ: november 23-tól naponta délután 4-től

lanná mosódott konturokba belelátja a maga vágyait és elképzeléseit. Így lesznek rémek a bologató számártóvisből és pokoli fantomná így lesz a karikázó ördögsekér. A sötétben bujkáló patkány, szeme igéző és félelmes és egy rozszant madárijesztő árnyképen Góg és Mágog óriásainak ijedelmet szuggereálja. És a sötétben a ványadt demagógia prófétai gesztussá varázssodók, a magánhivatalnok, az alhirlapíró és a kerge asztaloslegény forradalmárrá és ahol a vakondok furkál a sötétben, onnan a megváltó rombolás aknáit hallja ázni és a forradalom ígéreiteit hallja morajlani a borzongó, izgatott képelem.

De ha kisüt a nyilvánosság napja és mint jőzanító orvosság végigfut a följérjedt idegelen és ha valóságga szigorodnak a szertelen árnyakba széthuzott formák és siralmas műkedvelőpözölássá lepleződik le a rajtelmes rémek tánca, ha bután pislognak a fényben a zavaros szemek és a regényhős lejt asztaloslegényé töpörődik, ha ferde, kómikus és nyomorék lesz az, ami a sötétben igéző szörnyelgnek látszott, akkor vége a bűvöletnek és senki se törődik többé a svihákul megmutatkozó éjféli szellemekkel. A magyar munkásság nagy veszedelme lett volna, ha ezek a félszeg fantaszták valamely titokzatos pör szuggesztívójában megváltó eszmék mártírjaivá magasztaltak volna és most lássák, akiknek látniuk kell a nyilvánosság gyógyító erejét, a napfény áldását, amely a veszélyes tihkokat ártatlan frázisokká redukálja. Gondolkozzanak az illetékesek azon a különös jelenségen, hogy ahol a kommunizmus nem szorul a föld alá, hanem a parlament nyílt ülésén kukorékol és csapkodja az asztalokat, ahol nem homályban nagyvá torzult árnyak, hanem groteszk, mérgező emberképek testesítik a tant, ott senki se fél bolsvista veszedelemtől és úgy néznek a handabandára, ahogy az üdv hadseregének zajgásait nézzük: éftellenül és kissé megvetően. A sok zárt tárgyalás, fantáziaringerítő titok és semmiből szenedéit teremtő nagyképi műrejtelen után üdítő ígért a „kommunista pör” fantomgyilkos nyilvánossága, amelyben oly reménytelenül nyomorultak a próféták, hogy még azt sem értjük, miért kell őket statáriummal valami jelentőséghez segíteni, amikor enélkül, a rendes hírság közönyben egyszerű izgágák lennének, akiket egyszerűen becsuknak, minden érdeklődéstől távol, mint a hamiskártyásokat szokták.

Márkus László

Vasárnap apadni kezdett a zalai árviz

Emberélet nem pusztult, az anyagi károk milliárd

Zalaegerszeg, november 15.

(A Reggel tudósítójától.) Az erősen megáradt Mura partján fekvő községek sürgős segítségért kérték. A szombathelyi vezénydandár 100 főnyi legénységet küldött ki a délután folyamán Murakeresztúra és rögtön hozzáfogtak a mentési munkálatokhoz. A Dráva Légráinál és Zákánynál áttörte a gátakat és teljes erővel zúdul jugoszláv területre.

Vasárnap a megáradt folyók kezdenek visszatérni medrükbe.

Emberéletben az eddig érkezett jelentések szerint nem esett kár, az anyagi kárt azonban milliárdokra becsülik.

KÖLN VIZ

gyártmányaink hasonlíthatatlan minőségéről mindenki meggyőződhet, mert árainkat a következőkben állapítottuk meg:

50 gr. üveg	22.000 K
100 gr. üveg	42.000 K
220 gr. üveg	84.000 K
500 gr. üveg	180.000 K

tizenkétféle illatban

Gyártás kezdete okmányszerűleg igazolva 1695

JOHANN MARIA FARINA
Dr. E. Meitzen am Dom zu Köln
Anno 1695

CSAK EGYE VALÓDI

Monsieur Beaucaire
(Figuró ötenzéne)

Rudolph Valentino

Royal-Apollo Corso Omnia

Óriási szövet- és selyemraktárunk apasztása miatt november 30-ig

rendkívüli árusítást rendezünk

30%-OS
árleszállítással

Férfiszövetosztályunkat megszüntetjük
Árak beszerzési ár alatt
Vidékre mintákat küldünk!

Horváth és Halász

szövet- és selyemkülönlegességek áruháza

IV, Váci-utca 26. szám

Alapítva: 1895

Kosztka Istvánt

a Siesta-szanatóriumban vasárnap provokáltatta Thomka Zoltán huszárezredes

A megbízottak szerint Kosztka nem fogadhatja el a kihívást, mert ha párbajvétséget követ el, a bíróság fölfüggesztheti szabadlábrahelyezését

(A Reggel tudósítójától.) A Röck Szilárd-utcai dráma hőse, dr. Kosztka István pénzügyi ügyi titkárt — aki, amint köztudomású, agyonlőtte Valérián Zsigmond huszárezredes s ezért a törvényszék 4 évi fegyházra ítélte — egészségi okokból szabadlábra helyezték s most a Siesta-szanatóriumban gyógykezelik. Vasárnap délelőtt megjelent a sanatóriumban báró Láng Mihály és báró Collas Tibor, akik megbízójuk,

Thomka Zoltán huszárezredes nevében provokálták a beteg fekvő Kosztka Istvánt.

A provokálás azért történt, mert a huszárezredes magára nézve sértőnek találta Kosztka egy megjegyzését, amelyet állítólag egy nagyobb társaságban személyére vonatkozóan tett. Thomka Zoltánt ugyanis mint tanút hallgatták ki a fő tárgyaláson, ahol Kosztka ellen vallott és Kosztka ezt a szereplését bírálta megjegyzésével. Amikor a huszárezredes értesült Kosztka sértő megjegyzéséről, fölöttes katonai parancsnokságához fordult és

a tiszti becsületügyi választmány döntését kérte, hogy provokálhatja-e Kosztkát, akit gyilkosság miatt elítélt a bíróság.

A tiszti becsületügyi választmány úgy döntött, hogy az ezredesnek Kosztkát provokálnia kell. Ez most vasárnap délelőtt meg is történt. Kosztka István nyomban megnevezte megbízottait, gróf Teleki János és dr. Rácz Vilmos személyében. Gróf Teleki és dr. Rácz — amint A Reggel tudósítója értesül — még nem nyilatkoztak, hogy a megbízást elvállalják-e; véleményük szerint ugyanis

Kosztka István ma helyzeténél fogva a kihívóval szemben hátrányban van.

Kosztkát tudniillik, amint említettük, szabadlábra helyezték, hogy gyógykezeléssel helyreállítsa egészségét, ha azonban a kihívást elfogadja és fegyveres elégtételadásra kiáll,

a Btk.-be ütköző cselekményt követ el

és ezzel annak teszi ki magát, hogy a bíróság fölfüggesztheti szabadlábrahelyezését. A megbízottak szerint Kosztkát ebbe a kényszerhelyzetbe sodorni lovagias eljárás során nem lehet. Így valószínű, hogy az ügy elintézésére csak akkor fog sor kerülni, ha Kosztka büntetését kitéltette.

Vasárnap választott Csehszlovákia

Az agrárpárt és a német szocialista párt megerősödtek, a cseh szociáldemokratáknak sokat ártottak a kommunisták — A Felvidéken a magyar keresztény szocialisták és Hlinkák vezetnek

Prága, november 15.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap választotta meg második parlamentjét a csehszlovák köztársaság. Az első parlament, amelyet néhány héttel mandátumának megszűnése előtt oszlattak föl, 294 képviselőből és 146 szenátorból állott. A választójogi novella a képviselők számát 300-ra, a szenátus tagjainak számát 150-re emelte föl és

olyan intézkedéseket léptetett életbe, amelyek a kormányzó koalíciónak különösen kedveznek.

A képviselőház és a szenátus számszerinti összetétele a következő volt:

Kormánykoalíció:

	Képviselő	Szenátor
Szociáldemokrata párt	55	36
Köztársasági agrárpárt	42	19
Cseh szocialista párt	27	10
Nemzeti demokrata párt	22	11
Katolikus néppárt	21	12
Összesen	167	88

Ellenzékek:

Német szociáldemokrata párt	30	16
Kommunista párt	27	7
Gazdaszövetség	13	7
Német nemzeti párt	10	7
Német keresztény szocialista párt	9	5
Német nemzeti szocialista párt	5	2
Magyar keresztény szocialista párt (Elnök: Szűllő Géza)	4	—
Magyar kisgazdapárt (Elnök: Szentiványi József)	2	—
Cseh kézművespárt	6	3
Tót néppárt (Hlinka)	11	6
Egyéb pártok	10	5
Összesen	127	58

A vasárnapi választásokon a kormánykoalíció mind a 22 képviselő- és 12 szenátor-választó kerületben fölvetta a választási küzdelmet, az ellenzéki pártok és alkalmi szövetségek azonban nem minden kerületben állítottak jelölteket, aminek részben anyagi oka van. A cseh választójog szerint ugyanis

az összes választási költségeket a bukott pártok viselik

és az állam csak a győzteseknél vállalja a költségek felerészét.

A választók 90%-a leszavazott.

Prága, november 15.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Éjjel 11 órakor még csak szórványos részlet-eredmények állnak rendelkezésre. Az eddigi adatok azt mutatják, hogy

a cseh agrárpárt nagyon megerősödött, Prasek volt szenátusi elnök konzervatív agrárpártja pedig teljesen megbukott. A szociáldemokraták általában többet vesztek, mint amennyire számítottak, a kommunisták pedig sokkal erősebbek, mint maguk hitték volna. Nagyon megerősödtek a klerikális pártok, különösen a cseh néppárt,

amire jellemző, hogy Masaryk régi kerületében is a klerikálisok vannak többségben. Súlyos vereség érte Kramarz pártját, a nemzeti demokrata pártot, amelynek sorába a vezető közeposztály és a főbb hivatalnokok tartoznak. Északcsehországban

erősen tartják magukat a német szocialisták a kommunistákkal szemben.

Tizenegy óráig a következő részlet-eredményeket jelentették:

Az északcsehországi kerületekben

a képviselőválasztáshoz leadott szavazatok így oszlanak meg: Teplitz 1460 német-szocialista, 670 kommunista szavazat, Teschen 600:730, Aussig 1430:420.

Keletmoraországban

a cseh katolikus néppárt halad az élen; így

Mezeritschben 1210, Roschnanban 530, Freibergben 1010, Nesseltdorfban 390 szavazatot kapott.

Iglauban

a képviselőválasztáson 500 szótöbbséggel győztek a csehek, míg a szenátorválasztáson a németek vannak túlsúlyban. Ennek magyarázata az, hogy Iglau helyőrsége cseh katonákból áll, akiknek szavazatai a képviselőválasztáson a csehek javára billentették a mérleget.

Eperjesről

már megérkezett a részletes eredmény, amely a következőképpen alakul: magyar keresztény-szociális párt 1424 szavazat, kommunista párt 1176, Hlinka-féle tót párt 1117, magyar nemzeti párt 821 szavazat.

Gölnicbányán

a beérkezett jelentés szerint legerősebb a Hlinka-párt, de nagyon erős Klofac és Striberny pártja, a cseh nemzeti szocialista párt, ami annak tulajdonítható, hogy az itteni cseh katonák, vasutasok és esendőrök erre a pártra szavaztak.

Szolyván

a pártokra leadott szavazatok megoszlása a következő: cseh szociáldemokraták 813, ruszin iparospart 17, kommunisták 3328, ruszin autonóm ellenzék 1345, zsidó gazdasági párt 477, egyesült zsidópárt 770, Kramarz-párt 117, Klofac-párt 275. A kormánypártok közül legerősebb a cseh agrárpárt 1309 szavazattal. A magyar párt mindössze 536 szavazatot kapott.

Prága három kerületében főleg a cseh nemzeti szocialisták, a cseh nemzeti demokraták és a cseh néppárt vezetnek, azonkívül nagyon erős a kommunista párt.

Prága, november 16.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Éjjel után 1 órakor az eredményekről jóformán semmiféle általános áttekintést nem lehet még szerezni, mert annak ellenére, hogy a szavazást mindenütt befejezték, úgy a belügy-minisztériumhoz, mint a pártszervezetekhez csak szórványosan érkeznek a jelentések. Az éjjel után befutó jelentések általában azt mutatják, hogy Csehország német vidékein a német nemzeti párt, továbbá a német szociáldemokraták minusszal zártak, ellenben a német keresztény-szociális és német nemzeti szocialista párt tábora megnövekedett. Kormánykörökben biztosra veszik, hogy

a kormánykoalíció megerősödve vagy változatlan többséggel fog a választásból kikerülni, legföljebb a koalíció egyes pártjainak eddigi számarányában lesznek eltolódások.

Eredeti
„BENGER” alsó-ruházat
 legolcsóbban
LUSTIG EDE cégnél
 VI., Rákóczi-út 2 (Károly-körszarok)

Kelengyevászon 15.900
Sifón, tartós, jó minőség . 14.500
Lepedővászon, igen tartós 39.500
Japán selyem, szép színek 69.500
Kabátbélés, félselyem . . . 24.900
Crepe de Chine 129.000
 divat-színekben . . **Laméselyem 99.000**
Ruhaszövetek 100 cm. széles 39.500
Kabátkelmék 140 cm. széles 198.000
 összes színekben . . **Gyapjukazán 79.500**
 finom áru **Barchetok, flanellok 29.500**
Perzsa, krümer, 130 cm. . 245.000
Seal és biberutánzat 130 cm. 265.000

Csipkék, szalagok, divatbortnik, szőrmezsikok, marabuk és tüllök óriási választékban!
Maradékok minden elfogadható árban!
KLEIN ANTAL
 divatruházában
Király-utca 53 (Akácfa-u. sarok)

Honthy Hanna három gyereket akar

Eredetileg hatot akart, de az „tulsokba kerülne“. Ezenkívül autót és villát is akar, a Fővárosi Operettszínház és a Magyar Színház versengéséről nem is nyilatkozik, civilben pedig fogászatot tanul

(A Reggel munkatársától.) „Ejnye, de kinőtte magát ez a Honthy“, mondta valaki vasárnap reggel mellettem, a római gyors étkezőkocsijában, „két színház is verekszik miatta“... „Na“, gondoltam magamban, „Honthy megérett A Reggel-nek“, most már igazán cikket kell írni róla. Így aztán vasárnap délután bementem a Városi Színházba, Honthy 109-edszer játszotta „A nóta végé“-t, épp le volt vetkőzve, úgy ugrott be előlem egy spanyolfal mögé, mert elfelejtettem kopogni az öltöző ajtaján. (Bocsánat, nagyon siettem...)

— Nahát, édes Honthy, azzal a kis nyulópofáskájával, ez aztán a karriér! Szezon elején nem volt szerződése, most meg öltre, sőt késhégyre mennék egymással maga miatt a Fővárosi meg a Magyar! Hát mit szól hozzá?

— Kuss, te rablógyilkos — mondta Honthy a kutyájának, amely jóízűen majszolt egy darab pirosítót az öltöző szögletében. — Kérem, kedves Egyed, én az egész dologról nem tehetek. Engem egy hónappal ezelőtt fölkeríttek a Fővárosiak, hogy játsszam el Gondát az „Eldúlt asszony“-ban s ugyanakkor arra is „főztek“, hogy 50 „Miámi“-t írjak alá. De, hogy így meg úgy, a dolog csak akkor dől el, ha Biller Meránból házajön és egészséges lesz s hogy ők biztos választ ezért csak egy 15-ike fáján tudnak adni, legyek én is regardec-al Billerre, akinek minden sikere a Fővárosi Operettszínházhoz fűződik s hogy most éppen beteg szegény. A buta fejemmel aláírtam s csak otthon kezdtem gondolkodni, hogy hohó, hiszen én egy egyoldalú szerződést kötöttem, engem kötelez, de őket nem. Közben 7-én jött a Magyar Színház, hogy játsszam el a Drégely-darabot. Erre elmentem Molnár Dezsőhöz, hogy mit csináljak. Molnár rögtön kijelentette, hogy ő majd vállalja ezt a dolgot Robozékkal, én csak legyek nyugodt. Nem akarok sokat beszélni.

Molnár maga csinálta a szerződésemet a Magyarral, de Robozék ezt hivatalosan nem vették tudomásul.

ők ragaszkodtak a szerződéshez, amely szerint 16-án áll jogukban végleges választ adni. Megjött az Irén, kisült, hogy még ma sines jól, erre most ők ragaszkodnak.

— Rómók, Na és mi van egyébként az élettel, kedves Hanna?

— Hát az is rómók. Van már egy aranyos kis lakásom, még nincs egészen rendben, de ma már otthon ebédeltünk, tejfölös gombalevest csirkeaprólékkal és paprikás csirkét.

— Szóval már szakácsnéja is van. De fölvitte Istenke a dolgát... Pedig...

— Pedig???

— Hát édes istenem... nem mondom... — de hát...

— De hát???

— Na nézze, kedves Honthy, legyünk őszinték egymáshoz: Maga olyan nagyon tetszik saját magának?

— Egy csöppet sem.

— Tessék???

— Igen. Egy csöppet sem.

— De bocsánat, mindenki azt mondja, hogy milyen kitünő színész, hogy milyen bájos, pikáns kis arcocskája van és... hangja is akad...

— Hála Istennek, hogy ezt mondják. Nem kell mindent elhinni.

— Szóval le akarja beszélni a publikumot saját magáról?

— Miért ne.

— Ugy. Na és mit szól ehhez az ura?

— Semmit; örüljön, hogy asszisztálok neki.

— Tessék?

— Hát ezt nem tudja?

Ha hazamegyek a próbáról, fehér köpenyt veszek és asszisztálok a rendelőben.

Ugy kezelem már a decavort, mint a pinty. Most a tömést tanulom. Hja: fogorvosné is vagyok, nemesak színész.

— És nem fél, hogy pörbe fogják kuruzslásért?

— Majd tartja a hátát az uram.

— Na és elég erős az ura háta?

— Elég.

— Honnét tudja?

— Már tartotta...

— Egyéb büneslekményt nem szokott elkövetni?

— De igen. Főzni szoktam.

— ?...

— Már tudniillik a vendégeknek. Hadd szokjanak el tőlünk...

Ezt már meg nem állom nevetés nélkül. Rádásul egy irtózatot hang ordít be az ajtón, hogy: „a Rott járja már egyedül“. Ez Honthy-nak szól, akihez már háromszor is kopogtatott az ügyelő s aki már az öreg Marci bácsit küldte most a nyakára, hogy jöjjön már ki a színpadra, mert a Rott száma után ő következik. Honthy föláll. Most gyorsan:

— Vagyona van?

— A tehetségem.

— Mennyit ér?

— A direktoroktól függ és a konjunkturától.

— Mit óhajt a legfőbb direktortól, az Élet-től?

— Lakás, autó, villa és aztán — *gyermek*.

— Hány?

— Három.

— Mért éppen három?

— Hogy egy el ne legyen tulságosan kényeztetve.

— Bocsánat, akkor kettő is elég!

— Nem tehetem. Ebből is engedtem már, mert eredetileg hatot akartam.

— Na és?

— Tulsokba kerülne.

— Utolsó kérdésem: Mit szól a versengéshez?

— Hogyne, dehogya is. Majd hagyom magam beugratni valami jó komisz kis választba, hogy aztán leírva úgy hasson, hogy...

Itt Honthy az ügyelő egy knock aut-tal a legutolsó pillanatban beboxolta mellőlem a színpadra. Önnét intett, mégegyszer ki a kulisszák mögé, hogy erre a kérdésre nem felel. Nem is kell. Ugyis tudom, hogy mit mondott volna. Nemesak én, a publikum is.

Egyed Zoltán.

„Egy szó jellemzi a magyar közéletet: jaj!“

Fábián Béla kispesti beszámolója

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt 11 órakor több mint kétezer főnyi hallgatóság előtt tartotta meg beszámolóját Kispesten Fábián Béla. A képviselő beszédében Szép Ernőnek egy kedves, háborus novelláját citálta bevezetésül. A költőnek van egy cigányfigurája, egy derék katona, bizonyos Cinóber, akit amikor az önkéntes megkérdezett, hogy hát mit irjon haza abban a levélben Cinóbernénak, a cigánybaka azt felelte, hogy „csak egy szót tessék írni, azt, hogy: jaj!“.

— Ezt az egy szót kellene itt nekem mondanom — folytatta Fábián —, ha be akarok számolni a mai helyzetről, mert ez az egy szó jellemzi legjobban a mai közéletet. A forgalmi adó körüli eljárás azt eredményezte, hogy a kereskedő vagy iparos adószedője, pénztárnoka és ellenőre lett az államnak. Sürgősen át kell térni az egyfázisú forgalmi adórendszerre és csak egy helyen, a vámnál vagy a termelőnél kell leróni a forgalmi adót.

A pénzügyminiszter rendelete, papíron, 3%-ról 2%-ra szállította le a forgalmi adót. Legjobban kitűnik ez a költségvetésből. A 2%-os kulcs szerint 100 milliárddal több bevétel van előirányozva, mint tavaly a 3%-os kulcs mellett. De nem azért, mintha nagyobb forgalom lenne az ipari életben. Mert hol van ma nagy forgalom? (Közbekiáltás: „A zálogházban!“)

— A hadikölcsönről, amelyben kisemberek utolsó vagyona fekszik — ugymond —, sokáig nem hallottunk. Most egyszerre megindult a spekuláció. Bizonyos emberek, akik mindig kitűnő szímmal és bizalmas értesülésekkel rendelkeznek, most is megéreztek, hogy a hadikölcsönben pénz van és egyszerre spekulálni kezdtek vele. Amennyire szükséges és kívánatos, hogy

a szegény emberek hadikölcsönkötvényeit valorizálják és az eredeti kölcsönjegyzők megkapják vagyonuk egy részét, épügy tittakozunk az ellen, hogy a tőzsdén összevásárolt hadikölcsönöket valorizálják.

Végül az integritásról beszélt Fábián és hangoztatta, hogy az elszakított területek lakossága azt óhajtja, hogy itt rend és egyetértés legyen.

A magyarfaló Cuzával nem lehet kedélyesen tárgyalni

annak, aki magyarnak vallja magát. Am' a kormány csak balfelé mutat erélyességet, be-dutyizza a liberális újságírókat (a hallgatóság közül Vanczákot éljenzik), de jobbfelé nem csinál rendet.

A Magyar-Olasz Bank Rt. és a Magyar Agrár- és Járadékbank Rt. mélységes megilletődéssel tudatja, hogy főügyelőbizottságának elnöke, illetve igazgatósági tagja,

Barta Ödön

v. országgyűlési képviselő, ügyvéd

e hó 13-án hirtelen elhunyt.

A megboldogult éles eszének gazdag kincseit, igaz és hű barátságának melegségét példatadó komolysággal és buzgalommal bocsátotta rendelkezésünkre, úgy, hogy nagyértékű közreműködését mélységes fájdalommal fogjuk nélkülözni. Nagy emléket intézeteink történetében igaz kegyelettel fogjuk megőrizni.

Nagy választék legfinomabb vászon, sífón, batísi, damaszt aszurszebekendőkben, törülközőkben gyári árak mellett. Vidékre mintákat küldök

E heti sláger:

1 drb cseléd alsólepedő 73.000 K

SPECIÁLIS VÁSZNÜZLET

Belvárosi Vászonáru Rt.

Budapest, Kammermayer Károly-utca 10

(Evangelikus templómépület)

Ne fizessen senkinek!

uzsorakamatot, mert árura és minden tárgyra 1%-ért folyósít a Budapesti Hitelbizományi Vállalat, Budapest VII, Dohány-utca 57. sz. alatt. Telefon: József 72-69

A szombati sorsolás minden más sorsjegyet huzását megelőzi

Mentő-sorsjegyek huzása visszavonhatatlanul szombaton, 21-én, tartatik meg, tehát siessen Mentő-sorsjegyet venni!

Ára 10.000 korona

N y e r e m é n y e k

egymilliárd korona

é r t é k b e n

Teleszky János, Kállay Tibor és Dréhr Imre, a javaslat előadója, a hadikölcsönök valorizálását kívánják

„Az eredeti hadikölcsönjegyzők biztak az államhatalom adott szavában: nekik az állam minősített felelősséggel tartozik.”

(A Reggel tudósítójától.) A valorizációs törvényjavaslat olyan nagy hullámokat ver föl politikai és gazdasági körökben, hogy a valorizáció nagyon nehéz problémává már

a kormány tagjai sem tekintik a javaslat beterjesztésével elintézettnak.

Főleg a hadikölcsönök ügyében nagy a fölbuzdulás, mert alig képzelhető el, hogy

a vesztett háború éppen a leghazaflasabb osztályt sújtja a legkegyetlenebbül.

Sokan fakultatív megoldásban látják az államháztartásra nehezedő súlyos teher legigazságosabb elintézését. Még többen félnek attól, hogy a törvényhozás fakultatív intézkedéseket tegyen, mert ezzel — bármennyire is körül volna bástyázva —

a bizalmatlanságnak és a visszaéléseknek nyitna utat. Érdekesnek tartottuk, hogy a valorizáció kérdésében megszólaltassuk

Teleszky János, Kállay Tibor volt pénzügyminisztereket és Dréhr Imrét, a valorizációs javaslat előadóját. A nyilatkozatokat itt adjuk:

Kállay Tibor:

— Általános valorizációt semmiesetre sem csinálnék. Erre nemcsak az államháztartás egyensúlya szempontjából nem kerülhet a sor, hanem azért sem, mivel az államot nem érdekelheti, hogy egyesek két-három évvel ezelőtt spekulációból vásároltak hadikölcsönt és bizony

sokan rengeteget kerestek is ezen az üzleten.

Ami már most a hadikölcsönök részleges valorizációját illeti, itt két szempontot lehet figyelembe venni. Elsősorban az özvegyek és az árvák helyzetét, akiknek a vagyona hadikölcsönjegyzés következtében semmisült meg, másodsorban pedig azokra gondolhatunk, akik az akkori pénzügyminiszterek ígéretében bízva jegyezték annakidején hadikölcsönt és sokszor bizony a birtokukat, a házukat adták el csak azért, hogy ezt megtehessék. A részleges valorizáció mértéke természetesen azoktól a számitásoktól kell függjön, amelyek megmutatják, hogy az állam minő erőfeszítésekre képes az indokolt valorizáció eszközzésére. Fölmerült egyébként az a megoldási mód is, hogy

a kormány egyelőre csak a készségét nyilvánítsa ki a részleges valorizációra,

míg a kérdés technikai megoldására csak az állam pénzügyi helyzetének javulásakor kerüljön a sor.

Teleszky János:

— Vajjon helyes-e, hogy a törvényjavaslat kevés kivételtől eltekintve, a judikaturára bizza a konkrét kérdések eldöntését és nem lett volna-e célszerűbb törvényhozási úton, lehetőleg konkrét tartalommal megoldani az egyes kérdéseket: e tekintetben a vélemények eltérők lehetnek. Részemről semmiesetre sem hallgatom el azt az aggályomat, hogy a valorizáció kérdésének a törvényjavaslat által kontemplált megoldási módja

az indokolatlan valorizációs pörök áradatát fogja bíróságainkra zúdítani és a gazdasági életet az annyira szükséges megnyugvás helyett újabb bizonytalanságoknak fogja kitenni.

A koronaértékre szóló fixkamatozású értékpapírok, vagyis: a koronajáradékok, a záloglevelek, az 1897. évi XXXII. törvénycikk rendelkezései alá eső ugynevezett községi kötvények és a hadikölcsönök valorizálásának az egész vonalon való mellőzésében nem osztom a törvényjavaslat álláspontját. Kétségtelen, hogy úgy a közhitel szempontjából, mint az igazságosság lehető érvényesítése érdekében az lenne kívánatos, ha mindcsek

a fixkamatozású értékpapírok valorizáltatnának.

Mégpedig úgy, hogy a régi tulajdont képező, tehát jó pénzen vett ily kötvények valorizálásának mértéke nagyobb volna, mint az új tulajdont képező, rossz pénzen vásárolt kötvényeké. De, sajnos, nehéz elzárkózni azoknak érvei elől, akik szerint a kérdés ilyen megoldása nem lehetséges.

— Milyen értékpapírokat nem lehet valorizálni? — kérdeztük.

— A kormányzat nem gondoskodott arról — felelte Teleszky —, hogy a záloglevelek és az ugynevezett községi kötvények rossz pénzben ne legyenek visszafizethetők. Mivel ez a koronaromlás ideje alatt megtörtént, ennek sajnálatos, de logikus következménye, hogy ezeket az értékpapírokat az adósok terhére ne valorizálják, mivel ez igen nagy jogbizonytalanságot okozna és leküzdhetetlen technikai nehézségekkel járna. Ha nehezen, azonban

úgy látszik, bele kell nyugodni abba is, hogy az összes állami és városi kötvények ne valorizáltassanak. De kérdés, vajjon mindennek dacára helyes-e a törvényjavaslatnak az az álláspontja, hogy a fixkamatozású értékpapírokat egyáltalán kizárja a valorizációból? Lényeges különbség van a különböző fixkamatozású értékpapírok tulajdonosai és az államnak velük szemben fennálló, legalább is erkölcsi felelőssége tekintetében.

— Milyen értékpapírokat kell tehát valorizálni? — kérdezte A Reggel munkatársa.

— Nagyon szembevetendő azoknak a fixkamatozású értékpapírtulajdonosoknak a köre — válaszolta Teleszky —, akik méltán számíthatnak különleges elbánásra és akikkel szemben az állam minősített felelőssége forog fenn. Ezek elsősorban, akik a hadikölcsönök kibocsátásakor egyrészt hazafias érzületük által vezetve, másrészt

az államhatalom képviselői által megindított nagy propaganda hatása alatt bízva az állam adott szavában, hadikölcsönöket jegyezték

és ezeket az eredeti jegyzésű hadikölcsönkötvényeket mindvégig megtartották. Másodsorban az árvák és gondnokoltak, harmadsorban az életbiztosítási kötvények tulajdonosai, mert az állam törvényei kötelezték az árvaszékeket, hogy az árvák és gondnokoltak vagyonát és a biztosító társaságokat, hogy az életbiztosítások fődíját képező díjtartalékokat fixkamatozású papírokba helyezték el. Ezek a — még jó pénzen szerzett — fixkamatozású értékpapírok,

tekintet nélkül arra, hogy az állam kibocsátásai-e vagy sem, valorizálandók lennének az állam terhére.

Ha, sajnos, teljesen igazságos megoldás nem lehetséges és ha áll az, hogy az említett fixkamatozású értékpapírtulajdonosok tekintetében az állam minősített felelősséggel tartozik s hogy a valorizációnak ezektől való megtaga-

dása minősített igazságtalanság volna: akkor legalább e szűkebb kör tekintetében kell arra törekedni, hogy az igazságosság a lehetőséghez köpest érvényesüljön.

Abba, hogy az eredeti jegyzésű hadikölcsönök, az árvák és gondnokoltak pénzei és az életbiztosítások se részesüljenek csak némileg kielégítő valorizálásban, a közvélemény meg nem nyugodhat.

Dréhr Imre

— A javaslat, fölfogásom szerint, nem céloz egyebet, mint hogy a bírói gyakorlatot egységesítse és

nem is vindikálhatja magának azt a szerepet, hogy a kérdést véglegesen rendezze.

Erről szó sem lehet, annál kevésbé, mert hisz a pénzügyminiszter maga is kijelentette, hogy ettől a törvényjavaslatától függetlenül arra törekszik, hogy a kérdés szociális részét méltányosan rendezze, vagyis kárpótlást nyújtson azoknak a kisexisztenciáknak, akik pénzüket a magyar állam presztizsében bízva, fektették hadikölcsönbe.

— Teleszky János is egyetért a pénzügyminiszterrel abban, hogy az államháztartás egyensúlyát megzavarni nem szabad, az eltérés ott van, hogy ő és mások a valorizációt az egyensúly megbolygatása nélkül is megvalósíthatónak tartják szemben a pénzügyminiszter fölfogásával. Állami költségvetésünk öröndetes fejlődése és látszólagos fölöslegei senkit se töltsenek túlzott optimizmussal el, mert hiszen ezek a fölöslegek abból táplálkoznak, hogy költségvetésünk mennyire alatta marad egy normál-budget követelményeinek és nem teszi lehetővé azt, hogy az állam legemlensebb föladatainak megfeleljen.

— Mindezek után pedig kijelentem, hogy

hogy azt a kötelezettséget, amely a magyar államot a hadikölcsönökből kifolyólag terheli, magam is teljes mértékben átérzem, óhajtom, hogy az állam ezt a kötelezettségét teljesíthesse, elannyira, hogy erre vonatkozóan magam is dolgoztam ki részletes javaslatot,

amely, azt hiszem, mai költségvetésünk mellett is megvalósítható és amelyet szakértők elbírálása alá bocsátottam. Eltérés tehát köztem és mások között csupán az időpont megválasztásában lehet: mikor tartjuk elérkezettnek az időt arra, hogy a háború anyagi rokkantjain segítségünk. A javaslat előadását én abban a meggyőződésben vállaltam, hogy ennek ez a javaslat nem vágja útját.

EGÉSZSÉG ÉS BOLDOGSÁG:

mama és gyermeke a tisztaság üdítő érzetében, frisseségtől sugározva, ápolva és gondozva. Örömteli egészség nevetve mutatja a ragyogó foggyöngyöket.

A Kalodont fogkrém mindennapi használata a legbiztosabb módja, hogy fogaink épségét és szépségét megőrizzük.

HIREK

Élt 44 évet

Szombat délután szitáló esőben, ernyők alatt szomorú csoport ment egy koporsó után a Kerepesi temetőben.

A koporsóra ez volt írva: **Gombaszögi Margit**. Negyvennégy éves korában halt meg.

Pár hónap előtt még az **Andrássy-úton** elegáns kocsiából köszöntgetett ki édesen, vidáman, ragyogó szemekkel, teljes szívvel, ahogy csak ő tudott köszönni magamfajta méltatlannoknak.

Nem lehetett hinni, hogy az **Andrássy-úti** vig fogatból ily gyorsan temetési kocsira lesz az ülő szépség, akinek száján s szép, fehér fogain az élet ragyogott, koporsóban fog feküdni s fekete, gyászalokok tolják be fekete polituros ajtón, üveges hínóba, amely a halál tiszteletére kínosan van ily ragyogóra lakkozva.

Akinek a koporsóját oly tisztelettel s annyi gondnal emelték a temetői szolgák, derék lény volt, egy igen finom, jó teremtés, csupa szív, csupa jószág és kedvesség.

Ha a **Nagy Nő** valami intézmény vagy külföldi társaság lenne, magyarországi képviselőjének **Gombaszögi Margitot** kellett volna megtenni. Ő képviselte a **Nagy Nőt** Budapesten.

Nótákat énekeltek róla, darabokat szabtak alakjára, a **Dumas-értelemben** vett igazi nagy nő volt, csupa érdekesség és regény.

De meg kell írni, hogy csak kifelé látszott ily komplikálnak. Alapjában egyszerű volt, igen jó, igen korrekt, a legegyszerűbb ravaszsgot, rosszsgot senki nem tételezett föl róla. Nem tett rosszat, nem mondott rosszat, nem gondolt rosszat, nem kívánt rosszat senkinek. Soha nem hallottam, hogy valaki panaszkodott volna rá.

Igy lehetne őt jellemezni: Itt nyugszik egy asszony, aki nem hazudott, nem irigykedett, nem gúnyolódott. Béke hamvaira.

Egy szegény asszony nyugszik itt, aki minden ragyogása mellett sokat szenvedett, sok bánatot és csalódást érte, sokszor fájt a feje és sokszor tette kezét a szívére, mert nagyon sajnált belül.

Ha valaki számolta volna, **Gombaszögi Margit**, akit mindig nevetni láttak, többször sirt, mint nevetett. De neve, szépsége, híre nem hagyják békében, este ragyogni kellett, vissza kellett tartani a sírját, mert a premieren a páholyban szép akart lenni.

Senkit nem szerettek olyan sokan, mint őt. Mindenki ott volt a temetésen s ezen a temetésen nem kötelességből jelentek meg. Hanem bánatból, sajnálatból, tiszta szívből, őszintén.

S ha nem is volt egy zokogós, jajveszkelős temetés, mindenkinek az arcán mérhetően bánat és keserűség látszott. Mindenki hallgatott, mindenki bámult sápadtan, ezek intelligens emberek, ezek izlésesek, nem a hajukat tépik, hanem belülről marcangolják magukat, némán, elkeseredetten.

A színigazgató, ha fűtörészett is, ez csak szórakozottság. Alapjában éppen úgy meg volt rendülve, mint a negyvenéves, kopasz színész, vagy a kopott, sárguló hajú primadonna, aki a sírok közt eltévedve, ijedtében szaladni kezdett, attól félt, hogy nem találja meg az utat kifelé.

Mindnyájan ahogy ott álltunk és körülvettük a sírt, a sarkunkig le voltunk sujtva. Mindenki a másikat nézte, milyen öreg, milyen kopott, mindenki a másikat sajnálta.

Magára nem is mert gondolni senki. Csak mellettem a festőművész jegyezte meg, mikor kifelé mentünk: „rémes dolog most ebben a csunya időben visszamenni, élni.”

Nádas Sándor

— **Kner Izidor** kapta az Országos Iparegyesület aranyérmét. Vasárnap délelőtt tartotta meg az Országos Iparegyesület rendes évi közgyűlését Gróf Zichy Jenő utcai székházában. A közgyűlést **Kasza Aladár** elnök nyitotta meg. Megnyitójában az ipar válságos helyzetével foglalkozott. Utána **Kálnoki Kovács Jenő** igazgató az évi jelentést terjesztette elő, majd megajánlta a tisztújító választásokat. Az iparegyesület új alelnöke **Junger József** nagyiparos lett. Ezután az elnök bejelentette, hogy az egyesület aranyérmét ezidén **Kner Izidor** gyomai nyomdászmasternek ítélte meg, aki ebből az alkalomból tízmillió koronás alapítványt tett az egyesület javára.

— **Orvosi hír.** Dr. Róth Miklós igazgató-főorvos, belgyógyász, a Korányi-klinika volt adjunktusa, lakását és rendelőjét V. Honvéd-utca 16. (Alkotmány-utca sarok) alá helyezte át. Új telefonszám: 220-88.

MICHELIN PNEU

Gyári lerakat

AUTOFÖLSZERELÉSEK

NAGY JÓZSEF, Andrássy-ut 34. Tel. 21-97

— A kormányzó **Tisza István**ról beszélt **Derecskén**. Derecskéről jelentik: Vasárnap délelőtt bensőséges ünnep keretében leplezték le a háboruban elesett **390 hősi halottnak emlékművét**. Az ünnepélyen **Horthy Miklós** kormányzó és **Rakovszky Iván** belügyminiszter is részt vett. A leplezés után a derecskei leventék zászlaját szentelték föl és áldották meg a különböző egyházak lelkészei, majd a kormányzó arra buzdította a leventéket, legyenek mindig hűek ahhoz a zászlóhoz, amely alá sorakoztak, ápolják körükben a nemzeti érzést és tartanak maguktól mindent távol, ami a magyart a községétől elválaszthatja. Ezután a kormányzó a község háza nagytermében különböző küldöttséget fogadott és az üdvözlésre adott együttes válaszában kiemelte, hogy **Biharvármegye a nemzet nagy küzdelmeiből mindig híven kivette részét. A vármegye nagy fiának, gróf Tisza Istvánnak halála pótolhatatlan veszteség nemcsak a megyének, hanem az egész országnak is.** A kormányzó délután 4 órákor utazott el Derecskéről.

— **Barta Ödön** temetése. Vasárnap délután helyezték örök nyugalomra a farkasréti temetőben **Barta Ödön** volt országgyűlési képviselőt, a régi magyar politika egyik sokat emlegetett harcosát. Az elhunyt politikust családja, volt képviselőtársai és tisztelői kísérték utolsó útjára. A koporsót a temető halottasházában ravatalozták föl. A gyászszertartáson számos közéleti előkelőség közt ott voltak **Szterényi József** báró, **Szász Károly** és **Tóth János** titkos tanácsosok, **Éber Antal**, **Chorin Ferenc**, **Lányi Mór**, **Szigethy János**, **Kovács Dénes**, **Béla Henrik**, **Nemess Bertalan** volt képviselők. A koszorúkkal elborított ravatalnál **Hajpál Benő** református lelkész mondott gyászbeszédet:

— **Barta Ödön** a régi idők politikusi közé tartozott, akiknek közéleti munkája szüntelen áldozás, mások javának szolgálata volt. Mert ő is, mint a régi idők nagy emberei, kötelességének tartotta az áldozást és diesőségnek a szolgálatot.

A nyitott sírnál **Benedek János** nemzetgyűlési képviselő bucsuztatta **Barta Ödönt** volt képviselőtársai és tisztelői nevében.

— Élete fogyaték — küzdő harcosa volt a hazaszeretnek, hazája függetlenségének és a magyar közgazdasági életnek. Főnt, az északkeleti határszélen, a muzsalyi parasztok ma velünk együtt sírják az elhunytat, aki nekik képviselőjük, apjuk volt. Ő az igazság templomát akarta fölépíteni ebben az egymástartó gyilkos világban. **Barta Ödön** az **Irányi Dániel**ek munkáját folytatta egész életében, azt a munkát, amely eggyé akarta forrasztani a nemzetért dobogó szíveket.

— **Pál Tamást**, az „**Uj Nemzedék**“ letartóztatott munkatársát vasárnap szabadlábra helyezték. Ez év október 8-án a rendőrségi sajtóiroda helyiségében tartóztatták le **Pál Tamást**, az „**Uj Nemzedék**“ munkatársát, **hütlenség, lázadás és sikkasztás** miatt. A vád szerint **Pál Tamás** munkatársa volt a **Roboz-fivérek** „**Pesti Élet**“ című lapjának és e lapba írt cikkeivel követte el a hütlenség és lázadás büntetést. Sikkasztásért a „**Magyar Távirati Iroda**“ jelentette föl. A vizsgálat során kiderült, hogy **Pál** nem volt állandó munkatársa a „**Pesti Élet**“-nek, mindössze két cikket írt a lapba, ezek pedig a hütlenség és lázadás vádjának igazolására nem alkalmasak. Miután a „**Magyar Távirati Iroda**“ sikkasztás miatt tett följelentését már előbb visszavonta, **Pál Tamás** ellen a vádtanács az eljárást megszüntette és őt vasárnap délelőtt szabadlábra helyezte.

— **Szllágyi Erzsébet**-leánygyűmnázium e hó 19-én, esütörtökön este 6 órakor a **Budai Vigadó** nagytermében műsoros hangversenyt rendez. Közreműködnek: a **Sztojanovits-teremtő**, **Dullien Klára** hegedűs, **Fejér Erzsébet** zongorista és **Szarvassy Olga** szavalóművésznők. Jegyek: 100-20 ezerig az iskolában (I. Iskola-tér 1).

Olcso perzsaszőnyeg-árusítás

Gyönyörű valódi perzsa összekötők ..... 1.500.000 K-tól
Egy remek valódi perzsa ebédlő 12.500.000 K
Prima Tábris " " 14.000.000 K
Alkalmi vételek. — Szőnyegek kis hibákkal bámulatos olelson. — Argaman, Axminster és egyéb szőnyegek, divántakarók

SCHILLINGER BÉLA
Budapest VI, Teréz-körut 15
Alapított 1906-ban

STANIOL

fehér és minden színben.
KUN IZIDOR VII. ker., Klauzál-utca 30
Telefoni József 146-73
Saját érdeke, hogy tölem árajánlatot kérjen, mielőtt staniolt vásárol!

— **Debrecenben** vasárnap nyitották meg a **Szinyei-Társaság** kiállítását. **Debrecenből** jelentő **A Reggel** tudósítója: **Magoss György** polgármester és **Csürös Károly** kulturatanácsnok nagy érdeklődés mellett, vasárnap délelőtt nyitották meg a budapesti Szinyei Társaság tárlatát, amelyet a Társaság a legelőkelőbb művészek részvételével rendezett. Az ünnepélyes megnyitás előtt **Lázár Béla** dr. műkritikus fölolvasását tartott a modern magyar festészetről. A tárlat jelentőségét **Glatz Oszkár** főiskolai rektor és **Csürös** kulturatanácsnok méltatták. Ugy az elhangzott beszédek, mint a kiállított művek a közönség nagy tetszésével találkoztak. A kiállítás nagyon szép anyagi sikerrel is bíztat, számos vásárlás történt, különösen **Glatz képeit** vásárolták. A város részéről kiküldött bizottság több képet jelölt ki, amelyeket **Debrecen városa** fog megvásárolni. A budapesti művészek, akik a kiállítás megnyitására leutaztak Debrecenbe, az egyetem vendégei. Tiszteletükre vasárnap este a polgármester vacsorát rendezett, amelyen megjelentek úgy az egyetem, mint a városi hatóság képviselői.

— A **Mentő-sorsjegyek** huzása e héten, szombaton este 7 órakor tartatik meg a **Mentő-Egyesület** Markó-utcai székházában. Akinek még nincs sorsjegye, siessen venni! Ára 10.000 korona.

DIÁK-sorsjáték

a diákjóléti intézmények javára

Sorsjegy ára:

5000 korona

I. főnyeremény

12 vagon tiszavidéki buza
kb. **ötszázmillió kor. értékben**

II. **egy nagy hathengeres Fiat luxusautó**
250 millió korona értékben

III. **egy négyülékes 501. Fiat-autó**
150 millió korona értékben

IV. **ezüst evőkészlet**, 24 személyes, 35 millió korona értékben

V. **ezüst teás, kávékészlet**, 12 szem., 35 millió K értékben

VI. **2 drb zongora** 50 millió korona értékben

VIII. **egy új motorkerékpár** 25 millió korona értékben

IX-XI. **3 drb ezüst evőkészlet**, 12 személyes, 30 millió korona értékben

Ezen kívül:

4 bunda, 20 írógép, brilliáns karkötők, aranyórák és szelencék, 40 kerékpár, 200 utalvány mértékszerinti férfi vagy női cipőre és sok egyéb értékes, főleg arany és ezüst tárgy

1599 nyeremény

összesen

két milliárd kor.
értékben

Sorsjegyek mindenütt kaphatók!

Huzás:

1925 december 20

Sorsjegyiroda: **V, Vécsey-u. 4.** Tel.: 91-28

Ha köhög

vegyen azonnal egy doboz

EGGER
mellpasztillát

65 év óta legjobb rekedtségnél és köhögéskor

Szőrmebundák Evetovics szücsnél, Budapest, Erzsébet-tér 8, I. em.

— **Elhalasztják a francia-magyar szerződés ratifikálását.** A francia-magyar szerződés beikellyezéséről szóló törvényjavaslat nemcsak ellenzéki, hanem kormányparti körökben is mostoha fogadtatásban részesült. Teljesen beavatott helyen közölték *A Reggel* munkatársával, hogy a kormány maga is tisztában van a szerződés tagadhatatlan gazdasági hátrányával, de ennek ellenére sem térhet ki a ratifikálás elől, legfőképpen arról lehet szó, hogy a ratifikálás időpontját elhalasztják. Juliusban azután módja lesz a kormánynak arra, hogy a szerződés hátrányos rendelkezéseit változtasson. Ez az ideiglenes szerződés ugyanis mindössze fél esztendőre szól és ha februárban vagy márciusban életbe lép, a rendelkezésre álló rövid idő alatt alig nyílik alkalom arra, hogy a szerződés előnyeit velünk szemben tudatosan kihasználhassák.

— **Vasárnapl íngyilkosok.** *Bódy Károlyné* 54 éves háztartásbeli nő a Tisza Kálmán-tér 6. számú házban levő lakásán szublimáltatva megmérgezte magát. — *A Horn Ede-utca 4. számú házban Löwy Sándor* 27 éves sofőr anyagi gondjai miatt fölvágta karján az ereket. A Rókus-kórházban ápolják őket. — *Farkas Piroska* 24 éves nevelőnő vasárnap délelőtt a Széchenyi-fürdő egyik kabinjában mindkét karján fölvágta az ereket. Amire a mentőket kihívták, igen nagy vérvesztés érte és eszméletlenül szállították a Rókus-kórházba. — *Bató Margit* 26 éves leány Kun-utca 4. szám alatti lakásán nyitva hagyta a gázesapot. Életveszélyes állapotban kórházba szállították. — *Friedmann Márkus* 55 éves röpülőgépgyári tisztviselő vasárnap reggel eltávozott lakásáról és csak jóval később vették észre, hogy írásztalán levelet hagyott, amelyben bejelenti, hogy a Dunába öli magát.

— **Germanova megbetegedett.** Az elmúlt szezonban Budapesten itt járt moszkvai művészársulat zseniális művésznője, *Germanova asszony Biarritzban súlyosan megbetegedett.* A művésznőt megoperálták, de állapota még mindig nagyon súlyos.

— **A Melles-vonósnyéves vasárnap hangversenye.** Valóban irtó tölt be zeneéletünkben a Melles-vonósnyéves népszerű ciklusa, amely az egy évtized előtt megszünt *Kemény-Schiffer*-kvartett óta először vállalkozik a kanzarazének szélesebb körben híveket szerezni. *Ravel* és *Beethoven* vonósnyéveseit egységes stílusban, finom összejáratással adták elő. Az est fénypontját azonban *Mozart* E-dúr zongorahármasa képezte, amelyben *Bartók Béla*, ma szinte egyedülálló acélszárnyú költői elképzeléssel, gazdag szövevé, tiszta billentésű zongoratónusával működött közre. A hangverseny a siker jegyében folyt le.

— **Betörők jártak a Newyork-kávéházban és kirabolták a pénztárt.** A szombatról vasárnapra virradó éjjel vakmerő betörők kirabolták a *Newyork-kávéház pénztártát.* A betörők, valószínűleg a hajnali órákban álkules segítségével behatoltak a hátsó folyosón az irodába. Itt föltörték az íróasztalon levő vaskazetta zárját és a vaskazetta egész tartalmát, 53.000.000 koronát magukhoz véve, észrevétel nélkül eltávoztak. A betörést csak vasárnap reggel vették észre, amikor a kávéház pénztárosa megjelent az irodában, hogy az előző napi bevétellel elszámoljon. A betörést bejelentették a rendőrségen. A vakmerő tetteseknek eddig még semmi nyoma.

— **Gázol az autó és gázol a kontis.** A *Martinovics* téren egy villamos elgázolta *Ficsel Lajos* 31 éves fém-munkást. A szerencsétlen ember lábát a kerékek elvágták. A Rókus-kórházba szállították. — Az Ó-utca 48. számú ház előtt *Berger Antal* konfliktusos a focijátval elütötte *Porel L. Jenő* 26 éves magántisztviselőt. A súlyos belső sérüléseket szenvedett tisztviselőt a Rókus-kórházban ápolják.

— **Sarrail tábornok jelentést tett Painlevének.** Párisból táviratozzák: *Painlevé* miniszterelnök vasárnap délelőtt kihallgatáson fogadta *Sarrail* tábornokot, aki a szíriai helyzetről tett jelentést.

Rakovszky belügyminiszter kijelenti, hogy a nemzetgyűlés mandátumának meghosszabbítása ma még — elintézetlen kérdés

Csödöt mondott a rendtörvényjavaslat tárgyalását sürgető kormányparti képviselők akciója

(*A Reggel* tudósítójától.) *Bethlen* miniszterelnök, *Csáky*, *Pesthy* és *Mayer* miniszterek ma este érkeznek vissza a mezőhegyesi vadászatról Budapestre és

a baloldali ellenzék vezető tagjai már holnap vagy holnapután érintkezésbe lépnek *Pesthy Pál* igazságügyminiszterrel,

hogy megbeszéljék vele a büntetőnovella bizottsági tárgyalásának elhalasztásával kapcsolatos teendőket, vagyis azt, hogy a törvényjavaslatot miképpen bontsák két különálló javaslatra, amelyek közül a büntetőjogi eljárásról szóló javaslatot rövid időn belül tétő alá hozzák, míg a súlyosabb természetű anyagi rendelkezésekről szóló javaslat tárgyalását bizonytalan időre elhalasztanák a kormány. Az igazságügyminiszter és a baloldali ellenzék tanácskozását azonban nem akarja tétlenül bevárni az egységes párt jobbszélű szárnya sem, amely tiltakozni készül a büntetőnovella bizottsági tárgyalásának elhalasztása ellen, sőt

lépéseket tett már a kormánynál a rendjavaslat napirendre való tűzésének érdekében is.

A Reggel munkatársa beszélt ebben az ügyben **Rakovszky Iván**

— **Ma tárgyalják Capp tábornok följelentése a Turul négyszázmillió pinkapénzügyét.** A kártyacsatáiról nevezetessé vált *Turul Kaszinó* körül támadt első rágalmasági pört ma, hétfőn délelőtt 10 órakor tárgyalja dr. *Loitok* járásbíró. *Capp Gusztáv* tábornok, a Turul elnöke és *Kamenitzky Pál*, a Turul igazgatója, ugyanis rágalmaszást és becsület-sértéstért följelentették *Kossányi Lászlót*, a Turul volt országos jegyzőjét, aki többek jelenlétében azt állította, hogy *Capp tábornok és Kamenitzky a Turul jövedelmeiből, elsősorban pinkapénzeiből, körülbelül 400 millióval nem számoltak el.* Egyébként most fejezték be azt a vizsgálatot is, amelyet a belügyminiszter rendelt el a Turul vezetői ellen ugyanebben az ügyben. A belügyminiszter rendeletére dr. *Keresztes*, fővárosi tanácsjegyző, folytatta le a vizsgálatot s tanuként kihallgatta *Tatay István* nyugalmazott tábornokot, dr. *Füzesséry Árpádot*, a Turul ügyészét, *Gutenstein Frigyes* nyugalmazott állampénztári tanácsost, *Kossányi László* egyetemi hallgatót, *lovag Gerhauser Jenőt*, *Ghimessy Béla* gépgyárosot. A tanuvallomásokat és a vizsgálat egyéb megállapításait dr. *Keresztes* a napokban terjeszti föl a belügyminiszterhez.

— **Széchenyi emlékezete a Petőfi Társaságban.** Vasárnap délelőtt a Magyar Tudományos Akadémia fölolvasótermében tartotta meg a *Petőfi Társaság* novemberi fölolvasó-ülését, amelyet részben gróf *Széchenyi István* emlékének szentelt. Az előki székben *Pekár Gyula* ült, aki meleg szavakkal emlékezett meg *Bárony Istvánról* 70. születésnapja alkalmából. *Fereny Zoltán* „Széchenyi-emlékeztető” címen tartotta meg ünnepi előadását, azután *Petri Mór* egy *Széchenyiről* szóló szonettjét és „A szentesi kun serek” című költeményét olvasta föl. *Lázár István* egy modern hitregét olvasott föl *Krisztus* születéséről. *Bán Aladár*, *Antero Koskenniemi* finn költő verseiből mutatót be szemelvényeket.

— **Letartóztattak egy volt artistanőt, aki három országon keresztül csempészte a selymet.** A főkapitányság vonatellenőrző detektívjei már hónapok óta figyeltek egy elegáns fiatal nőt, aki Bécsből jövet, hetenként többször is átutazott Budapesten, ahonnan Bukarest felé folytatta útját. A detektívek megállapították, hogy a nő rengeteg csomagokkal utazik, amiket a vonatot kísérő vasutasok rejtettek el az étkező- és podgyászkoosikon, sőt még a szeneskoosin is. Budapesten, az átszállások alkalmával, néhány fiatalember segédkezett a nőnek, amikor a csomagokat a bécsi vonatról a bukaresti vonatra átrakatta. Végül is most szom-

belügyminiszterrel, aki a következőket mondta:

— A kormánypart egy része csakugyan sürgeti a rendjavaslat tárgyalását,

ez az akció azonban előreláthatóan eredménytelen fog maradni.

A rendjavaslatot ugyan már régen beterjesztettem a nemzetgyűlésnek, de számításom szerint

semmiesetre sem fog sor kerülni arra, hogy a javaslatot még az idén letárgyalhassuk.

Ezt már csak a nemzetgyűlés munkarendjének mai alakulása sem tenné lehetővé.

Munkatársunk ezután

a nemzetgyűlés mandátumának meghosszabbítására

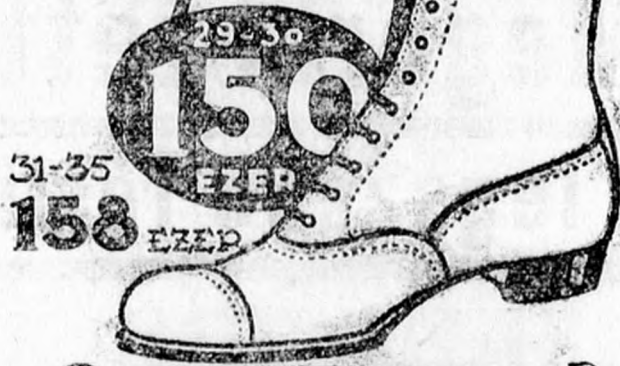
terelte a szót, megemlítvén, hogy *Puky Endrénék*, a választójogi törvény előadójának nyilatkozata szerint a nemzetgyűlés mandátumának meghosszabbítása már a választójogi törvényben befejeztatik.

— Ez ma még egy elintézetlen kérdés

— válaszolta a belügyminiszter —, amelyről éppen ezért nem is nyilatkozhatom.

baton a detektívek a Bécsből Budapest felé haladó vonaton igazolásra szólították föl a nőt, aki csakhamar bevallotta, hogy a csomagokban selymáru van, amit már öt hónap óta csempész ily módon Bécsből Romániába. A nő, *Róth Gizella* volt artistanő, büntetésait nem volt hajlandó megnevezni. Azt állította, hogy Bécsben a vasutasokat esetéről-esetre vesztette meg, hogy a csempészárut elrejtse.

Erős minőségű
Gyermek
cipő

Hungaria
VII. RÁKÓCZI-ÚT 6-52

TRE-TORN SVÉD
Hőcípő

Hungaria
VII. RÁKÓCZI-ÚT 6-52

Ujságíró-sorsjegy

BUZA

főnyereménnyel

és több száz nyeremény összesen

1.200 millió
korona értékben

Egy sorsjegy ára:
20.000 korona

Mindenütt kapható!

Az

„ENGEM SZERESS”

atrakciói a

Magyar Színházban:

Tilkos Ilona — Balázs-nótákat énekel
Csontos Gyula — magyar nótákat énekel
Tilkos és Csontos — csárdástáncolnak
Balázs Árpád — legszebb dalai
Sas Náci — legszebb dala

Lalla Collins és Edna May
világhírű angol görleők
Savanov's Jazz-Band a Péle-Méle-ből
Grinzinger (Kamara) Schramuzli
Vörös Jancsi cigánybandája, Katonazenekar

Vasárnap hajnalban a Kamaraerdőben leütöttek egy kocsiszt, aki eszméletét veszítve megfulladt a sárban

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt a budafoki rendőrség telefonon értesítette a budapesti I. kerületi rendőrkapitányságot, hogy a Kamaraerdőben, a Budafok felé vezető úton egy férfit holttestet találtak, amelyen külső sérülések láthatók. Rendőri bizottság ment ki a Kamaraerdőbe, ahol a budafoki rendőrkapitánysággal együtt megkezdték a nyomozást. A halott egy fiatal ember volt, akinek

homlokán, a bal szemöldök fölött forintnyi nagyságú mély seb tátongott.

A rendőrorvos véleménye szerint ez a sérülés tompa tárgytól eredhet. A holttest arca teljesen a sárban volt, úgy, hogy szája és orra tele volt sárral. A bizottság megállapítása szerint a szerencsétlen ember nem az ütéstől halt meg, hanem

megfulladt a sárban.

Átkutatták zsebeit és a talált irásokból megállapították, hogy a halott Peck Vince 24 éves budai kocsis. A holttest körül a sárban dulakodásra valló lábnyomok látszottak és a sárban látni lehetett, hogy

a holttestet vonszolták.

A nyomozás megállapította, hogy Peck Vince

Budaörsön Ritta Gergely fuvaros alkalmazottja volt. Szombaton reggel a kocsiszt egy kísérővel, Pentl Antallal Budapestre küldték, hogy árukat vigyen Budaörsre. Vasárnap reggel csak a kocsis kísérő Pentl Antal érkezett meg Budaörsre, teljesen lerészegedve és a rendőrség csak kijózanodása után tudta kihallgatni. Pentl Antal azt adta elő, hogy szombaton este, amikor hazafelé hajtottak, a Fehérvári-úton betértek egy vendéglőbe és ott maradtak záróráig. Mind a ketten ittasak voltak. Amikor a Kamaraerdőn mentek keresztül, Peck Vince leszállt a kocsiról és elmaradt, mire ő egyedül ment tovább a kocsival.

A rendőrség igyekezett megállapítani, hogy a késő éjszakai órákban kik jártak a Kamaraerdőn át vezető úton, azonban ezidőig ezt még nem sikerült tisztázni. Így csupán következtetni lehet arra, hogy mi történhetett Peck Vincével. Valószínű, hogy az ittas ember gyalogosan folytatta útját és

találkozott valakivel,

akivel szóváltásba keveredett és leütötte. Az ütéstől elvesztette eszméletét és a nagy sárban megfulladt. A rendőrség a kocsis titokzatos halála ügyében folytatja a nyomozást.

— Eckener léghajón két nap alatt akarja elérni az Északi sarkot. Berlinből jelentik A Reggel-nek: Vasárnap a porosz községek kongresszusán dr. Eckener előadást tartott Zepelinről és alkotásáról és felhívta a hallgatóság figyelmét arra, hogy a Zeppelin-művek csak úgy tarthatók fenn, ha minél előbb egy nagyterfogatu léghajót építenek. Ennek a hajónak építési költségei négymillió arany márkát tennének ki. Igaz ugyan, hogy az ántánt nem engedélyez 30.000 köbméternél nagyobb léghajót, azonban remélhető, hogy ott, ahol tudományos célokról van szó, az ántánt nem görditene akadályokat nagyobb terfogatu léghajó építése elé. Eckener kijelentette, hogy egy ilyen léghajóval egy vagy két nap alatt meg lehetne oldani a sarkutazás problémáját, ami a német nép presztizsét nagyon emelné.

— Hébelt Ede képviselőt nem kell megoperálni. Hoffmann Vilma zongoraművésznő aminap tért vissza Svájcba, ahol a leysini szanatóriumban meglátogatta Hébelt Ede képviselőt. A művésznő elmondta A Reggel tudósítójának, hogy Hébelt állapota lényegesen javult. A kezelése olyan eredményesen halad, hogy az amputálás veszedelme elmúlt ugyan, de még féltendőbe is telik, amire a beteg képviselő elhagyja a szanatóriumot.

— „Asszonyi pompa.“ (Nádai Pál könyve.) Minden pompa asszonyi és ahol pompát látsz, bizonyos lehetsz afelől, hogy ott az asszony uralkodik vagy uralkodik. Ha filozofálnánk, azt kellene mondanunk, hogy a pompában kárpótolja magát az asszony mindazért, amit a szerelem igéri, de nem teljesített. A pompában az asszony érzésvilágának a deficitjét egyenlíti ki a férfi és minél nagyobb a pompa, annál nagyobb az asszonyi lélek koldussága. De ne filozofáljunk. Örvendjünk annak, hogy volt valami, amivel megvizsgáltad az asszonyi lélek és ne szégyeljük bevallani, hogy ez a valami volt megeremítője a művészetnek és egyik legjelentősebb lendítő ereje a modern kapitalizmusnak. A művészet és kapitalizmus története az asszonyi pompa története is és ennek a történelemnek folyamatát tárja föl Nádai Pál „Asszonyi pompa“ című könyvében. Az ékszer, ruhák, butorok, illatszerek, terített asztalok, paloták és kertek pompájából kiérezzük az egyes korszakok történelmi levegőjét, amely sokszor illatos, de még többször a rothadásig áporodott. Nádai Pál írásművészetének legnagyobb sikere, hogy érzékeltetni tudja a pompa kialakulását. Mindennek a centrumában ott látjuk az asszonyt, aki bünyösen tékozol, de mégis szeretettel nézzük őt, mert a benne élő romból sarjadzik ki a művészetnek annyi szépsége, a teremtő erőnek annyi remek alkotása és a modern termelésnek gigantikus világa. Logikus dolog, hogy a könyv kiállítása semmivel sem marad amögött a pompa mögött, amely ennek az érdekes és értékes munkának az inspirátora volt. Dankó Ödön illusztrációi is stilszerűen illeszkednek bele ebbe a pompába.

— Letartóztattak egy árendőrkapitányt, aki zsarolta a kereskedőket. A főkapitányságra az utóbbi időben több följelentés érkezett különböző rendőri vonatkozású könyvek ügynekei ellen, akik fölkeresik a budapesti kereskedőket, iparosokat és egyéb cégeket, ahol az általuk terjesztett könyvnek hivatalos színezetet adnak és nem egy esetben rendőrtisztviselőknél vagy detektíveknek adják ki magukat. Ezek az ügynökök olyan föllépést tanúsítanak, hogy a rendőrségre való hivatkozással megfélemlítik a kereskedőket. Legutóbb a VIII. kerületben tünt föl egy ilyen ügynök, aki egy mintakönyvvel járta végig a kereskedőket, amelyben azonban csak két oldal nyomtatott szöveg van. A könyvnek a címe „A főkapitányság és kerületi kapitányságok rendőri utmutatója“ és a könyv szerkesztőjeként Saly Alajos rendőrfőügyelő van föltüntetve. Ez az ügynök mindenütt rendőrfogalmazónak vagy rendőrkapitánynak adta ki magát és ha valaki nem akart vagy vonakodott előfizetni az utmutatóra, azzal állt elő, hogy majd a VIII. kerületi kapitányságon figyelemmel fogja kísértetni az illetőt. Fumi Károly Karpfenstein-utca 12. szám alatti vendéglőstől is fölvevett ez a „rendőrkapitány“ 500.000 korona előfizetési összeget és amikor a vendéglős, aki a könyvet még nem kapta meg, érdeklődni kezdett a kapitányságon, megtudta, hogy rendőrtisztviselők semmiféle ügynöki munkát nem végeznek, így tehát a nála járt ügynök széllhamoskodott. Vasárnap délelőtt fölismerték az ügynököt és rendőrnök adták át, aki előállította a főkapitányságra. Kiderült, hogy a „rendőrkapitány“ Mechlovits Andor 40 éves foglalkozás nélküli magánhivatalnok. Az árendőrkapitányt, akit a budapesti királyi ügyészség is köröz, előzetes letartóztatásba helyezték.

— A városi mérnökök jutalékokat kérnek a beruházási költségekből. A Városi Mérnökök Országos Szövetsége vasárnap délelőtt tartotta rendes évi tisztújító közgyűlést a Városházán. A közgyűlés a szövetség új elnökévé Orczy Gyula székesfővárosi tanácsnokot választotta meg, majd Bánóczy Béla főmérnök előterjesztette a szövetség módosított alapszabályait. A közgyűlés az új alapszabálytervezetet elfogadta, majd pedig megválasztotta a szövetség új tisztikarát is. A választás után következtek az indítványok, amelyek során elhatározták, hogy a városi mérnökök jövő évi vándorgyűlését Nyíregyházán tartják meg. Indítványt nyújtottak be az építkezések megindítására és javasolták, hogy az állam ne saját maga, hanem a városok által építessen iskolákat. Határozatban mondotta ki a közgyűlés, hogy a jövőben a beruházásoknál jutalékokat kérnek a városoktól a műszaki hivatalokban dolgozó mérnökök számára. A közgyűlés a javaslatot elfogadta.

— Az ügyészség eljárást indított egy lábtörő futballista ellen. Még a múlt évben történt, hogy a MAC-BAK mérkőzés első negyedórájában Szabó István, a BAK „Csokoládé“ néven ismert játékos a játék során szerencsétlenül futott össze Imrédy Józseffel, hogy annak a lába eltört és félesztendeig őrizte az ágyát. Az MLSZ fegyelmi bizottsága Toldy Zoltán dr. törvényszéki bíró elnöklésével megszündette az eljárást Szabó István ellen, mert a mérkőzést vezető bíró, Lality Ferenc szerint is, Imrédy véletlen baleset áldozata lett. Ezzel azonban az ügy nem ért véget, mert a kir. ügyészség Szabó István ellen gondatlanságból okozott súlyos testi sértés címén megindította az eljárást és már vádiratot is adott Szabó István ellen.

— Az olasz trónörökös tagja lett a szenátusnak. Rómából jelenti A Reggel tudósítója: Az olasz törvények szerint a trónörökös, amíg nagykorúságát eléri, tagja lesz az olasz szenátusnak. Miután a trónörökös az elmúlt héten nagykorú lett, ünnepélyes formák közt bevezették és üdvözölték a szenátus ülésén.

— Férfi-kelengyékben a legkiválóbbat produkálja Gál fehérenemű-specialista, Károly-körút 3.

Megérkezett a legszebb férfi

női- és gyermek Pullover

Harisnya, keztü és kötött-szövöttáru speciális szaküzlete

Beck Gyula, Budapest

VII, Erzsébet-körút 32. szám a Royal-Orfeummal szemben

FOGORVOS

Dr. Kovács S., Erzsébet-körút 40-42

Fogtömés, fogpótlás, szájpapráskülső fog-sorok. Kedvezményes árak és fizetési feltételek. 10 évi jótállás. Vidékiek soronkívül

Árverés!

Uriszoba, búrgarnitúra és fotélek, szalón, antik butorok, régiségek, márványok, bronzok, ezüsttárgyak, elefántcsontszobrok, elsőrangú festmények, perzsa- és smyrnaszövények, gobelinek, brüsszeli csipkék, rólis irodabutorok, Arnheim- és más pénzszekrények, modern 6 üléses, csukott-nyitott Steyer-autó, beszálló papagály stb. Az Árverési Csarnok közbenjöttével

hétfőn, november 16-án d. u. 3 órától Gyár-utca 1. Sz. alatti helyiségeinkben nyilvánosan eladottnak

Tauszik L. és Társa, száll. és biz. váll.

Belvárosi Színház

Szombaton, november 21-én

először

PÁNTLIKA

Földes Imre

vigjátéka, előjátékkal 3 fölvonásban

Kürti József, Mészáros Giza, Harsányi, Bérczy, Turay Ida, Baló, Hoykó, Bacsányi Paula, Tihanyi Juci

Renaissance Színház

Csütörtökön, november 19-én

először

MARIKA

Zágon István

3 fölvonásos vigjátéka

Gaál Franciska

(mint vendég)

Somlay, Papp Jolán, Gózon, Maklár, stb.

— **Ki az országba!** A demokratikus blokkban egyesült ellenzéki pártok, *A Reggel* értesülése szerint, most fejezik be napok óta tartó megbeszéléseiket, amelyek arról szóltak, hogy *milyen sorrendben rendezik népgyűléseiket az egész országban.* Az utóbbi hetekben a szabad-*elvű ellenzék kötelességeiről és felelősségéről* megindult vitáknak tehát *örvendetes eredménye van: a Demokratikus Blok országos agitációt kezd, végre!* Mi hónapok óta sürgöttük ezt az akciót, amelybe kétségtelenül belekapcsolódnak majd olyan ellenzéki politikusok is, akik nem tartoznak a blokk kötelékébe. A fásult ország fásult közvéleményét csakis országos agitációval, csakis népgyűléseken lehet fölírni és *e fölírású, megtisztult atmoszférában más hangja és más visszhangja lesz a nemzetgyűlésnek is.* Eddig majdnem kizárólag a legalpárabb demagógiát hallhatta a vidék, mert egyedül a fajvédők kis, de céltudatos tábora állott ki a polgárság elé. Ugy értesül *A Reggel,* hogy *a blok első népgyűléseit éppen a fajvédők kerületekben tervezi,* azután kerül a sor az ország többi városaira és kerületekére. Az első csoportban Miskolcra, Nyíregyházára, Győrről, Szegedről, Szentendréről és Tokajról van szó.

— **József királyi herceg és Augustia hercegnő vasárnap ünnepelték házasságuk harminckettedik évfordulóját.** József királyi herceg és Augustia királyi hercegnő vasárnap délelőtt szűk családi körben ünnepelték meg házasságuk harminckettedik évfordulóját. A házi-*ünnepséget megelőzően délelőtt 10 órakor a főhercegi palota házi kápolnájában szentmisét hallgattak* a fenséges család tagjai. A szárnycsodái hivatalban kitett iven a társadalmi élet számos előkelősége tolmácsolta aláírásával jókívánságát a jubiláló hercegi párnak.

— **Apusnak kezét se eszokolhatok — panaszok-dik Vanczák János leánya.** *Vanczák Jánost, a „Népszava” felelős szerkesztőjét, aki nyolc hónapra hagyta itt népes családját, hogy letöltse a sajtóvétségért reáért büntetést, gyermekei minden héten meglátogatják a gyűjtőfogházban.* A képviselő leghívebb látogatója *Manci* nevű leánya, aki különben B-listás magántisztviselő és mint *A Reggel* tudósítójának derülten újságolta, most a cipész-mesterséget tanulja. Vanczák Manci elmondotta, hogy „*apusnak csak hetenként egyszer szabad ételt bevinni, minden hétfőn s ilyenkor egyik bátyjával ő viszi a kosztot. Először hiába mentek be a „Márkóba”, mert amikor sorra kerültek, kiderült, hogy apust már kivitték a gyűjtőbe. Elpanaszolta Vanczák János leánya, hogy ő most már csak kívül várakozik, amíg apjának beadják az ételt, nem megy be hozzá, mert csak három lépés távolságról szabad vele beszélni és kezét sem eszokolhat az apjának. Azt hiszem — mondja Manci —, apust nagyon bántja ez a megalázás, azért nem megyek be hozzá. Egyébként nem hiszi, hogy apja jól érzi magát a gyűjtőfogházban, mert biztosan fázik, a rabkosztot nem szeretheti és a darócuha szur. Reméli, hogy apját mégis látni fogja, mert — „hála istennek, annyi mentelmi ügye van, hogy mindazzal nem várhatnak nyolc hónapig és így a gyűjtőfogházból többször is meg fogják idézni a mentelmi bizottság elé”.*

— **Új képzőművészeti szövetség alakult.** A magyar képzőművészek egy része — amint értesülünk — „*Nemzeti Studio*” címen megalakította a magyar képzőművészek gazdasági szövetségét. A Nemzeti Studio célja, hogy nemcsak az országban, hanem a külföldön és az utóállamokban is kiállítások rendezésével mozdítsa elő a magyar művészek alkotásainak értékesítését. A szövetség élére az alakuló ülésen a következőket választották meg: elnök *Katona Nándor,* ügyvezető igazgató *Déry Béla,* az intézőbizottság tagjai *Basch Árpád, Bardócz Árpád, Conrad Gyula, Erdőssy Béla, Kató Kálmán, Kövesdy Géza, Kézdy Kovács László, Kunffy Lajos, Mérő István és Vajda Zsigmond* festőművészek.

Budapesten tavasszal angol képzőművészeti kiállítást rendez az International Society

Három neves angol képzőművészeti szakértő utazik Budapestre, hogy tanulmányozza a magyar művészetet

London, november 13.

(*A Reggel* munkatársától.) A londoni magyar képzőművészeti kiállítás nagy sikere fölkelte a komoly angol művészi körök érdeklődését Magyarországra. Az International Society, Anglia legelőkelőbb művészegyesülete, amelynek tagjai között találjuk az európai festészet, szobrászat és grafika legjobb nevű mestereit,

tervebevette, hogy tavasszal Budapesten nagy gyűjteményes kiállítást rendez a modern angol képzőművészek legújabb alkotásiból.

A Reggel londoni munkatársának alkalma volt *Francis Howarddal,* a társaság tiszteletbeli főtákarával beszélni erről a kérdésről és a következő fölvilágosítást kapta:

— A Szinyei-Társaság kollekcója igen nagy meglepetést keltett, mondhatnám, a kiállítás legnagyobb sikere. Az újságok kritikái és a magyar műtárgyak iránt megnyilvánult nagy vételkedv is bizonyítja ezt. Mi angolok, ha őszinte akarok lenni, meg kell vallanom,

eddig nem tudtuk, hogy Magyarország ilyen fontos és értékes tagja a világ képzőművészeti kulturájának.

Most, hogy megismertük, minden igyekezettel azon leszünk, hogy a magyar művészetet minél közelebb hozzuk a szoros értelemben vett nyugateurópai művészközösséghez. *Komolyan foglalkozunk a budapesti kiállítás tervével.* A kilencvenes években társaságunk már kiállított a magyar fővárosban. Most január közepén *feleségem társaságában*

Budapestre utazom,

hogy közvetlen közlelől megismerhessem a magyar művészet mai fokát és remélem, *áprilisban megterharthatjuk a kiállítást.* Magyarországot, a festői magyar tájakat annyira megszerettem, elhatároztam, a *Balaton vidékén vadászkatélyt vásárolok.*

Mr. Howarddal folytatott beszélgetésem után fölkerestem *P. G. Konnodyt,* a híres angol műkritikust, ki éppen *A Reggel* hasábjain fejtette ki már hónapokkal előbb a londoni magyar kiállítás szükségességét és nagy erkölcsi sikert jósolt a magyar képzőművészeknek.

P. G. Konnody így nyilatkozott:

— A magyar kiállítást még nem volt alkalmam megtekinteni — mondotta —, mert csak tegnap érkeztem vissza olaszországi utamról. Örömmel hallok azonban kitünő angol műkritikusoktól, hogy a *kiállítás legnagyobb és legvárattalanabb meglepetése a nagyszerű magyar anyag.* Örvendek, hogy a Szinyei-Társaság meghívott januári nagy kiállítására,

szívesen megyek Budapestre, szülővárosomba

és két hétig fogok majd a magyar fővárosban tartózkodni. Alaposan tanulmányozni óhajtom a magyar képzőművészetet, hogy aztán *angol és amerikai lapokban írjak cikksorozatot a magyar művészetről,* hogy bemutassam a világnak a nagy magyar tehetségeket, akiknek nevét még alig, vagy pedig egyáltalában nem ismeri. Igyekezni kell Anglia érdeklődését a

magyar képzőművészet iránt ébrentartani. *A kiállítás ráterelte a műgyűjtő Anglia szemét Magyarországra és most lankadatlan propagandával ki kell használni a nagy szimpátiát.*

A Reggel munkatársa beavatott helyről úgy értesül, hogy a két neves angol képzőművészeti szakértő, *Mr. Howardon és Mr. Konnodyn* kívül a londoni magyar követség utján *Klebsberg* kultuszminiszter meghívta *Mr. Lucasi.* Anglia egyik nagyon tekintélyes művészeti írója is, aki már a jövő hónap elején Budapestre utazik és mint a kormány vendége, tanulmányozza majd a magyarországi muzeumok anyagát.

Korda Tibor

— **Összeesett az éhségtől.** A Népligetben *Vistván Zsófia* 16 éves gyári munkásnő eszméletét veszve összeesett. A mentők eszméletre térítették és ekkor elmondotta, hogy *már ké napja nem evett.* A leányt a Telepi-utcai kórházba szállították.

— **Eltűntek.** *Keresztes Ferenc* 34 éves kazánfűtő két nappal ezelőtt azzal ment el Pesterzsébeten levő lakásáról, hogy valamelyik kórházba fölvételi magát. Azóta nyoma veszett. — *Farkas Piroška* 24 éves nevelőnő az Erzsébet-körut 34. számú házban levő lakásáról, — *Sóvár Zsuzsa* 19 éves parasztleány *Péterffy Sándor-utca* 27. szám alatti szolgálati helyéről eltűnt. Levelet hagytak hátra, amelyben bejelentik, hogy *öngyilkosságot fogtak követni.*

JÖN!

a József Kir. Herceg Sanatorium-Egyesület

Életjáradék-Sorsjegye

melynek főnyereményei:

Élethossziglan évi korona	36,000.000
Élethossziglan évi korona	18,000.000
Élethossziglan évi korona	9,000.000

a Fonciére általános biztosító intézet által, azonnali kezdettel, havi részletekben lesznek kifizetve

Ezenkívül

1000 drb arany és ezüst nyereménytárgy

1.553.000.000 K értékben

Ára: egész sorsjegy 30.000 K
fél sorsjegy .. 15.000 K

Sorsjegyetintézőség:
Királyi Bérpalota IV, Apponyi-tér 1

Telefon: József 115-09
Fölvilágosítás és levelezés ugyanott

Csak nyerhet,

ha vásárlásainál nem felejtí el kérni a Közérdekű Liga sorsjegyét

★

A nyereménytárgyak 1 milliárd, 200 millió korona értékben a nyerők által tetszés szerint választhatók

★

Mindenkit annyi sorsjegy illet meg, ahány 100.000 koronáért vásárol. Kérje a sorsjegyet!

★

Huzás 1925 december 30

Nagy Endre

konferánsz revüje

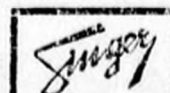
Terézköruti Színpad

új műsorában

Telefon: 65-54

Kezdeté 1/9 órakor

Izlés ékszerekben

Teréz-körut 8 Saját műhely

Szőrme-bunda

minőségben, árban legelőnyesebben

Bodnár József szűcs- mesternél

V, Mádor-utca 15. — Telefon: 12-79

Rövid bunda 1,600.000-tól, hosszú 3,000.000-tól

Vass miniszter csak a drágaságellenes akció befejezése után megy szabadságra

Három hétig újból helyettesíteni fogja a Genfbe utazó miniszterelnököt

(A Reggel tudósítójától.) Politikai körökben az a hír terjedt el, hogy Vass József népjóléti miniszter rövid időn belül megkezdi szabadságát és háromhetes tartózkodásra Rómába utazik. Tekintettel arra, hogy a népjóléti miniszter még nem zárta le a drágaság ellen megindított akcióját, megkérdeztük erről a hírről magát.

Vass minisztert, aki a következőket jelentette ki: — Nem tudom, hogyan terjedt el annak a híre, hogy szabadságra készülök. A leghatározottabban kijelentem, hogy nemcsak hogy nem megyek belátható időn belül szabadságra, de egyáltalán nem is foglalkozom ezzel a gondolattal.

A legközelebbi drágaságellenes ankétot csütörtökön tartják meg a népjóléti miniszteriumban és értesülésünk szerint a népjóléti miniszter el van határozva arra, hogy

drágaságellenes akciójának befejezése előtt semmi körülmények között sem kezdi meg szabadságát.

Ezt annál kevésbé teheti meg, mivel Bethlen körülbelül háromhetes genfi tartózkodása alatt újból neki kell a miniszterelnököt helyettesítenie.

— Téves hír egy bécsi újságban a budapesti Operaház művészeinek sztrájkjáról. A „Neue Freie Presse“ vasárnapi száma Budapestről keltezett tudósítást közöl, amely arról szól, hogy az Operaház művész-személyzetének egy része sztrájkba lépett, mégpedig azért, hogy tiltakozzék külföldi művészek szerződésének ellen. Minthogy az idézett bécsi lapnak kitűnően szervezett szerkesztősége van Budapesten, egy pillanatig se hisszük, hogy a bécsi újság ezt a hírt budapesti szerkesztőségétől kapta. Kétségtelen, hogy fatális sajtóhibával van dolgunk, amely a bukaresti sztrájkot áttelepítette Budapestre. De valószínűtlen a hír márcsak azért is, mert a budapesti Operaház művészeinek nem is volt alkalmuk idegen művészek szerződésének ellen tiltakozni.

— Egyesületet alakítottak a budai ingatlanulajdonosok. Vasárnap délelőtt nagyszámúban jöttek össze a budai ingatlanulajdonosok a Lukács-fürdő disztermében, hogy a helyi miniszternek az egyesület alapszabályait jóváhagyó végzése folytán véglegesen megalakítsák a Budai Ingatlanulajdonosok Egyesületét. Dr. Bárdos György ismertette az egyesület célját. Buda természeti kincsei kihasználatlanul állanak, a gyönyörű hegyvidékek, utak és közlekedési eszközök hiánya miatt, elhagyatva, lakatlanul parlagos hevernek. Elsősorban a kis telektulajdonosok érdekében indítanak akciót, hogy minden tulajdonos felépíthesse kis családi házat. Katona Gyula, dr. Vadász Mihály, Bichler I. Imre, dr. Jakabházy János, dr. Beregi Endre felszólalása után megválasztották a tisztikart. Al-elnökök lettek: Dr. Kollár László ügyvéd, Fejér Lajos építész, Ligeti Lajos szanatórium-tulajdonos; ügyvezető alelnök: dr. Bárdos György ügyvéd; főtitkár: Ligeti Aurél; pénztáros: Szél Jenő.

— A Készárulkuszok Egyesületének közgyűlésével kapcsolatban Bing Gyula töredetesen annak közlésére kéri A Reggel-t, hogy 6 azt jelentette ki, hogy lejárt mandátumának meghosszabbításába nem megy bele, mert idejét és munkáját sokkal többre értékeli, semmint azokat haszontalan személyi torzskódásokkal elfecsérelteti engedné.

— Báró Campbell Károly vasárnap megszükött a kórházból. Megírták a lapok, hogy báró Campbell Károly 25 éves zenész pénteken délelőtt Ujpesten öngyilkossági kísérletet követett el. A báró, miután előzőleg nagymennyiségű szeszest italt ivott, 30 gram veronállal megmérgezte magát. Az ujpesti gróf Károlyi-kórházba szállították, ahol az első segély után hamarosan visszanverte eszméletét. Állapota vasárnapra jelentékenyen javult, de még néhány napi kórházi ápolásra lett volna szüksége. A bárónak azonban, ugylátszik, nem volt türelme ezt a pár napot a kórházban eltölteni; vasárnap reggel, amikor a kórteremben pár percre egyedül maradt, gyorsan előkerítette a ruháit, felöltözött és minden előzetes bejelentés nélkül eltávozott a kórházból. Senki sem tudja, merre vette útját.

— Egy világhírű holland gyár titkos receptjei. A világhírű hollandi likőrök, amelyeket eddig luxusként kezeltek Magyarországon, ezentúl mint hazai termékek is szerepelnek. Dreher vállalta a holland Focking magyarországi gyártását és a világhírű Dreher-sör, a népszerű Maul-csokoládé, a kitűnő Dreher-konyak és Dreher-rum után igazi Focking-likőröket hoz forgalomba, amelyeket a kőbányai gyárban holland mesterek a féltve őrzött titkos recept szerint gyártanak. Ezzel helyreáll a reciprocitás, mert viszont Dreher is gyártja híres kőbányai receptjei szerint Ausztriában, Olaszországban, Romániában, Csehszágban a „Dreher-sör“-t. Így azután Dreher nevével mindenütt ismerik, ahol gourmandok laknak.

— Az „Amerikai Magyar Népszava“ budapesti szerkesztősége kérte föl lapunkat annak a közlésére, hogy Berkó D. Géza főszerkesztőnek sem az előző szerzetadomány-akcióra, sem a mostani Pedlow-félehez nincs semmi köze. Mindazokkal a vádakkal, amelyeket ez ügyből kifolyólag emeltek ellene, Newyorkban megindította a büntető eljárást és a cikéirőkat már a newyorki bíróság vád alá is helyezte. Az amerikai interparlamentáris konferenciáról most visszatért magyar képviselők hatalmazták föl a lap budapesti szerkesztőségét egyébként annak a megállapítására is, hogy Berkó ellen kint tervszerű hajszá folyik.

— Felek Gyéza Adyról. A Zeneakadémia vasárnapi Ady-estjén Felek Gyéza dr. tartott bevezető előadást. Ady Endre költészete — mondotta — a magyar költészet legmélyebb hangjaival éppen annyira rokon, mint Baudelaire-rel, Verlain-nel és a többi franciákkal. Ady Endre a legfranciább magyar költő és a legmagyarabb magyar költő. Költészete „az Értől az Oceanig“ hömpölyög, de mikor egész szélességében kibontakozik, akkor is dominánsak azok az elemek, amelyeket az Értől hoz magával. Ady Endre száz százalékgig magyar, de száz százalékgig francia is. Száz százalékgig forradalmi, de száz százalékgig a régi költészetben gyökerezik. A szerelmi lírában Ady az utolsó évtizedekben egyike a legelsőeknek, a politikai költészetben pedig főként a legelső. Székfü Gyula „Három nemzedék“ című könyvében Tisza István politikai ellenfelét keresi, Ady Endrét állította Tiszával szembe. A türelmetlenség nagyszerű lendülete halad végig politikai költészetén: eselkedni amíg lehet. Amilyen energiátlan és enervált szerelmi költészete, olyan vulkanikus erő van politikai lírájában. Ez a vulkanikus erő azonban csak írásaiban található, magában Adyban nem. Ady Endre arca merev, üveges szemével, fakó színével életének utolsó hat-nyolc esztendejében olyan volt, mint egy halott maszkja. De most, hogy meghalt, halotti maszkja az eleven élet és erő hatalmas és nagyszerű forrása valamennyiünk számára.

— Ma délelőtt állapítják meg a Behlen-udvar tervezési munkadíját. Ma déli 12 órára hívták össze a népjóléti miniszteriumba azt a zsűrit, amely véglegesen dönt a Bethlen-udvar tervezési munkadíjának megállapításáról. A Bethlen-udvar építési költsége ugyanis az előzetes számítások szerint 58.000.000 korona lett volna, azonban a csaknem másfél évig elhúzódt munkálatok ideje alatt bekövetkezett pénzelértéktelenedés és az időközben beállott anyagdrágulás és munkabéremelkedés folytán 47 milliárddal zárultak a számadások. Mivel a tervezők díjazása az építési költségek 4%-ában volt megállapítva, az építés befejezése után fölmerült óriási különbözet miatt vitássá vált a tervezőknek járó díjazás összege. A zsűriben, amelynek döntése elé a szakkörök nagy érdeklődéssel tekintenek, résztvesz a mérnök- és építészegylet, az építőmesterek és kőművesek ipartestületének elnökei.

— A József kir. herceg Szanatórium-Egyesület újszerű járadék-társaságát rendez, amelynek három tőnyereménye a Fonciere Általános Biztosító Intézet által kiállított évi 36 millió, 18 millió és 9 millió koronáról szóló életjáradékkötvény. Ezenkívül 1000 darab értékes arany és ezüst nyereménylány kerül kisorsolásra. A sorsjegyek néhány nap múlva kerülnek forgalomba.

ÓVÁS!

230 éves gyártmányaink nem tévesztendők össze a Johann Maria Farina gegerüher dem Rudolfsplatz gyártmánnyal, mely cég Kölnben nem is létezik

JOHANN MARIA FARINA
Dr. E. Meitzen am Dom zu Köln
Anno 1695

CSAK EVVEL VALÓDI

Vasbutor ágyszodony Haldekker
Sándor Rt. Budapesti Üllői-út 48/22, Budai főút: II. 16-utca 59. szám

HAASLIPÓT LINOLEUM

BUDAPEST, VII, Rákóczi-út 24, VII, Erzsébet-körút 28, V, Lipót-körút 24, IX, Ferenc-körút 36
DEBRECEN GYÖR

Valódi linoleum		
Futószőnyeg bordúrral, 45 cm széles ..	45	K
Futószőnyeg bordúrral, 58 cm széles ..	55	K
Futószőnyeg bordúrral, 68 cm széles ..	70	K
Futószőnyeg bordúrral, 91 cm széles ..	91	K
Egyszínű, barna, m ² -ként ..	95	K-tól följebb
Mintázott, m ² -ként ..	100	K-tól följebb

Viaszosvászon		
Barchent háttal, 50 cm széles	40	K
Barchent háttal, 58 cm széles	45	K
Barchent háttal, 78 cm széles	65	K
Barchent háttal, 100 cm széles	80	K
Barchent háttal, 115 cm széles	90	K

Padlókárpit		
Linoleum mellett a legjobb padlóburkolat különféle gyönyörű mintákban		
67 cm széles	60	K
87 cm széles	80	K
100 cm széles	85	K

Szőnyegek		
Smyrna utánzatu ebédlőszőnyeg	200/300	590 K
Ia bouclé ebédlőszőnyeg ..	200/300	1.225 K
Velour plüss ebédlőszőnyeg	200/300	1.495 K
Velour plüss ágyelő	60/120	160 K
Prima sejjemkötővelő		1.000 K

Futószőnyegek		
Prima	65 cm széles	35 K
Prima	85 cm széles	45 K
Bouclé	65 cm széles	135 K
Bouclé	85 cm széles	155 K
Velour	65 cm széles	180 K

Függönyök		
Etamin, rendkívül dus, szintartó mintákkal, teljes ablak, 2 szárny, 1 drapéria 160 K-tól		
Butor- és függönyszövetek nagy választékban		
90 K-tól		
Rolettavászon, matrachuzat (grádli) nagy választékban		

Garnitúrák, átvétők, asztalterítők, butorszövetek és kókuszszőnyegek nagy választékban

Hőcipők ... 215-161
Sárcipők ... 120-161

Árak ezer koronákban

KÖZGAZDASÁG

Csak jelzálogos követelésekben és hadikölcsönben nyolc milliárd aranykorona a nemzeti vagyon vesztesége

(A Reggel tudósítójától.) Azt kiszámítani, hogy aranyban mily összeget jelentenek azok a tőkék, amelyekre a valorizációs törvény most újból jó időre sarkot akar hengergetni, szinte lehetetlen. Csak egyes kategóriák nagyságát lehet megközelítően kiszámítani, de ez az összeg is elriasztóan nagy, sokszorta nagyobb, mint az a kölcsön, amelynek kedvéért egy időre lemondunk pénzügyi önállóságunkról. A folyószámlakövetelések összegét csak a bankok tudnák pontosan megmondani és a bankok igazgatóságai pedig óvakodni fognak elárulni, mily nagy összeg ment ezen a réven veszendőbe. A jelzálogos követelések összegére vonatkozólag a P. K. statisztikája szerint 1913-ban, a mai Csonkamagyarország bankjainak és takarékpénztárainak mérlegében több mint négy milliárd aranykoronát kitevő jelzálogos követelés szerepelt. Ma e címen nem mutatnak ki pénzügyi intézetünk nagyobb összeget, mint néhány száz milliót. Igaz ugyan, hogy e jelzálogos követeléseket nem egyforma értékű koronában fizették az adósok vissza, de mivel ez összeg orosz-lánrésze a nagybirtokot és a budapesti bérházakat terhelte, amelyeket csak a korona romlásának mélypontja körül tehermentesítettek tulajdonosai s mivel e négy milliárd aranykoronában a magánhitelezők jelzálogos követelése nem szerepelnek, bátran tehetjük

négy milliárd aranykoronára a jelzálogos hitelezők tökevesztését.

Hogy járadékokon és egyéb fixkamatozású értékpapírokon mennyit vesztett a magyar közpénzügy, azt csak nagyon hosszadalmas kutatások és számítások alapján lehetne megállapítani. A hadikölcsönök tekintetében bizonyos kiinduló pontok kínálkoznak. Az államkincstár a nagyközönségtől az elmúlt két évben kevés híján összesen nyolc milliárd névértékű hadikölcsönkötvényt vásárolt vissza.

E kötvények is különböző értékű korona ellenében kerültek tulajdonosaik birtokába, de nem tévedünk nagyot, ha feltesszük, hogy átlagban 50 centimeos koronán vásároltattak s így bátran lehet e hadikölcsönök vételárát további négy milliárdra tennünk. Szóval

egyedül jelzálogos követelésekben és hadikölcsönökben nem kevesebb, mint nyolc milliárd aranykorona a nemzeti vagyon vesztesége.

E megrendítően nagy vérvesztésnek felét teljes összegében a mozgó vagyon tulajdonosaira hárítja a valorizációs javaslat, más szóval négy milliárd aranykorona az a nemzeti ajándék, ami e réven az ingatlan vagyon tulajdonosainak a háború következményeként jutott. Ezen a nagy veszteségen az életbiztosítások valorizációja édes-keveset segít, mert, amint a német példa mutatja, az állam által megalapítandó és kezelendő külön valorizációs díjtartalékokat föl fogja emészteni az óriási és költséges adminisztráció s mint a esőben a tömegmondok, ez viszi el a vgyonbukott egész megmaradt pénzt. A budapesti bankok fogják elsősorban és legtovább ennek a pénzügyi politikának következményeit megérezni. A betét-üzlet máris szűnőben van, a jelzálogra pénzt eddig is főleg külföldi adott s ha e törvény híre a külföldön elterjedt, ott se nagyon bizítja a tőkések a magyar jelzálogüzlettel, fixkamatozású papírokba pedig magyar polgármber nemigen fogja egyhamar a pénzt fektetni. A saját érdekükben éppen a bankoknak kellene e valorizáció ellen harcolniok, mert különben az a

418 bankigazgató.

aki ma még a Tété-bankok megcsappant ügylete körül buzgálkodik, hamarosan nemigen fog munkát találni a fényes bankpalotákban.

addig nem adják ki a hátralékos szineszfizetőket. Itt van még 75 jegyzedő is, csupa nagyon szegény ember, akiknek fejüként 96 ezer koronával tartoznak. Ez összesen alig több mint 7 millió. Amikor azonban kis pénzeiket kérik, azt a választ kapták, hogy pénz, az nincs. A szavazáshoz, amely hétfőn is folyik, a többséget már bizonyára megszerezték. Az eredmény tehát az lesz, hogy másfél éven át, egyedül a Magyar Színház béréből, apró részletekben fogják kifizetni azokat a hitelezőket, akik az Unio egyetlen ingatlanának eladásából kényszerregezés nélkül régen kifizethetők lettek volna. De így kényelmesebb és hasznosabb volt, mert az Unio teljes vagyonállaga hiány nélkül az eddigi tulajdonosok kezében megmarad. Kárt csak a hitelezők és a gazdasági élet általános érdekei szenvedtek.

× Mit várhatunk a londoni pénzpiactól? Két hete lesz nemsokára, hogy Churchill, az angol pénzügyminiszter, megszüntette a hírhedt embargót, az angol tőkekiviteli tilalmat s a londoni pénzpiacra megemelt került egyetlen új külföldi kölcsön sem jegyzés alá. A jövő év első hónapjaiban kerül aláírásra Belgium stabilizációs kölcsöne, Tokió újjaépítési kölcsöne, egy ausztráliai és egy tasmániai kölcsön s így nem valószínű, hogy a City jövő tavasz előtt nagyobb összegű angol tőkét juttasson külföldre. Mert a kiviteli tilalom ugyan megszünt, de a City urai pontosan betartják ezután is az angol kincstár utasításait és elsősorban olyan helyre vezetik az angol tőke-

fölösleget, ahonnan az angol iparnak megrendelés és az angol munkanélkülieknek munka várható. Ezért vérmes reményeket ezután sem szabad táplálnunk, bár a Cityből került kölcsönösszegek egy csekély hányadrésze is sokat lendítene a magyar gazdaságon. A legutóbbi öt esztendőben nagy átlagban 200 millió font névértékű kölcsön került jegyzésre a londoni piacon. Ez összegből 1921-ben és 1925-ben körülbelül 11%. 1922-24-ben pedig 25% jutott évente a külföldi pénzeszközöknek, míg a fennmaradó rész Angliában és az angol gyarmatokon talált elhelyezést. Valószínű azonban, hogy ez összeg a jövő évben erősen megnövekedik, mert nagy amerikai tőkék fognak előreláthatóan a Cityn keresztül elhelyezkedést keresni és így remélhető, hogy kellő előkészítéssel, kellő biztosítékokkal az atlanti aranyfolyam egy részét a tőkére sóvárgó magyar talajra terelhetjük. Ennek azonban igen jelentős tárgyi és pszichikai föltételei vannak.

× „Atlantica Trust“ Rt. igazgatósága letárgyalta az 1924. év zárszámadásait és elhatározta, hogy e hó 30-iki közgyűlésen javasolni fogja, hogy a 476.792.774 K tiszta nyereségből részvényenként 500 K osztalék fizetessék.

Ügyeljen bevéssérlésainál

védjegyünkre!

Pici piros alma, borizú, FRANCK-kal főzött kávé jóízű.

D. 177 O. 25 I. — V. 5.

SCHLESINGER MÓR

INGATLAN- ÉS ÜZLETFOGALMI IRODÁJA
BUDAPEST V, NAGYKORONA-UTCA 26
TELEFON: 33-21

VESZ ÉS ELAD

bérházakat, családi házakat, villákat, telket, gyárhelyiségeket, kávéházakat, vendéglőt és mindennemű üzletet

PÉNZKÖLCSÖN

gyors és kedvező föltételek mellett folyósítva!

Vas- és rézbutorok gyermekkocsik

meglepő olcsó árban

BRUCK vasbutorgyár mintaraktárában Budapest VI, Andrassy-ut 38

BRILLIANSOKAT GYÖNGYÖKET

Székelly Emil Király 51 utca 51
bárkinél drágábban vesz (Teréz-templ. szomb.)
Telefon: J. 105-35

Parfömkülönlegességek

legolesobbán

Vadász drogéria

Ferenciek-tere 1. szám

Telefon: József 149-70

50%-ig gázmegetakarítás

saját resóján!

Mindenkinek érdeke, hogy fölszereltesse a müncheni szabadalmazott „SONNE“ gázmegetakarító készüléket, melynek budapesti vezérképviselete a gázzárral szemben pernyertes Számos köszönőlevél

Megrendelhető

„SONNE“ vezérképviselet
Reissenberger Gusztáv, IX, Üllői-ut 41, II. 22
Ezelőtt Rózsa-utca 48

A VILÁGHÍRŰ

3

PIRNIKOFF

a kontinens legjobb táncosainak vendégjátéka a

TABARINBAN

Ma záróra reggel 5 órakor

Futó- és ebédlőszőnyegek, matracszövetek

nemezek (padlófűz) bevéssérlésánál már a vevőközönség természetesen tartja óriási raktárunk megtekintését, ahol meggyőződik mindig cégünk versenyképességéről és olcsó árairól. — Magyarország egyik legnagyobb raktára szőnyegek és kárpitos anyagokban

VÁGÓ ÉS TÁRSA Kammermayer Károly-utca 3 (Központi városháza épület)

Hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS

Férfiing,

pizsama, nyakkendő, férfiharisnya, keztyű, gallér, női fehérneműk, harisnyák, házi kabát, téli gyapjú-alsoruhák, női kötöttmellény és kabát, esernyők

SCHLEIFER ÉS KLEIN

Budapest, V, Gróf Tisza István-utca 10. sz. (volt Fürdő-u.)

Új fordulat az orosz külpolitikában

Csicserin megbukik angolelles politikája miatt

Riga, november 7.

(A Reggel tudósítójától.) Aki az orosz lapokat olvasni tudja és ehhez nem elég, hogy oroszul értsen, annak szeme előtt olyan esemény körvonalai bontakoznak ki, amelyek hatása páratlan erővel fog érvényesülni Európa politikájában. Ez az esemény

Csicserinnek, az orosz külpolitika mindenható urának, hamarosan bekövetkező bukása.

Hat hete, hogy Csicserin elhagyta Moszkvát, hogy vörös Szent György gyanánt megölje a szovjetbirodalmat fenyegető locarnói sárkányt. A kalandos vállalkozás nem sikerült, a németek nem hátráltak meg az orosz fenyegetés elől, már csak azért sem, mert nagyon jól tudták, hogy az orosz politika vezető egyéniségei a locarnói kérdésben élesen meghasonlottak. Alig hagyta el Csicserin Moszkvát, rendkívül kiméletlen hangú cikk jelent meg a „Pravda”-ban, amely az orosz külpolitika egyoldalú törekvéseinek eljöttét követelte és kemény szóval ítélte el Csicserin merev, angolelles politikáját. A cikket Radek írta, aki nevével jegyezte e szokatlanul erős támadást és a beavatottak nyomban megértették, hogy

Radek mögött hatalmas tábor áll. Trockij és Kamenev,

ezek a két nagyerejű szovjetpolitikus, akik, úgy látszik, elérkezettnek vélték az időt, hogy az orosz külpolitikát egy nevezőre vigyék az új orosz gazdasági politikával és kiemeljék külügyminiszeri székéből Csicserint, aki merev egyoldalúsággal folytatja angolelles politikáját és vakon hadakozik a curzoni politika ellen, amikor lord Curzon már régesrég behunyta szemét. Nincs nap, hogy a nagy orosz lapokban ne jeleznék meg cikket, amely a Nyugat felé orientálást és az Angliával való megbékülést ne követelné. Oroszországnak az angol-szász világ segítségére van szüksége, mondják e cikkek, a német ipar oly szegény, hogy az orosz gazdaság kiépítésére szükséges tőkét évtizedekig sem tudja előteremteni, mint ezt Wolffék és Kruppék példája bizonyítja, akik óriási orosz koncessziókat fokozatosan lepitik. Az angol-szász világtörke eddig is egyre erősödő érdeklődéssel fordul az orosz gazdasági élet iránt. A kaukázusi magánybányákat Harriman bérelte ki 50 esztendőre, a szibériai aranybányák egymásután kerülnek amerikai koncessziós csoportok kezére. Utótt az óra, hogy

Oroszország, még áldozatok árán is, keresse a kibékülést Angliával és az angol pénzpiacra keresztül Amerikával.

A kulisszák mögött folyó harcok az angol diplomácia is kivézi a részét, mint annak idején Sir George Buchanan a cárelleses forradalom előkészítéséből. Chamberlain és lord Grey Oroszország iránt barátságos- és békülékeny hangú beszédeit vastag betűkkel hozta ki az orosz hivatalos sajtó, a nagyorosz végrehajtóbizottság és az orosz birodalmi parlament most

bezárult ülészakájában egyetlen támadás sem hangzott el Anglia ellen. Rykov, a népbiztosok tanácsának elnöke, a Daily Herald levelezőjének két nappal ezelőtt kijelentette, hogy Oroszország mindenkor kész az összes függő kérdések elintézéséről tárgyalni az angol kormánnyal és ha kell,

áldozatokat is hoz, hogy a két ország közötti szakadékot áthidalja.

Csicserin az angol orientáció ellen egyelőre csak Németországból várja a harcot s Achtersam ur, a szovjetkormányzat panamákban megöszült pénzügyi ágense, aki annakidején az orosz kölcsönkötvényeket a nyugati piacokon összevásárolta, utazgat most Páris és Wiesbaden között, hogy Briand és Csicserin találkozását nyélbe üsse. Lehet, hogy a bukást egyelőre el tudja háritani, de

valószínű, hogy az angol és orosz megegyezés a jövő év első felében megvalósul

és Csicserin, ez a sandaszemű orosz Machiavelli végleg eltűnik az európai diplomácia színpadáról. Báro Pöllnitz Egon.

Barrak-Karrak

Barrak-Karrak ősei farkasok voltak, dédapja talán Alaskában élt valahol Jack London hőmezőin vagy a nagy vadonban, amelyből északonként fájdalmasan hangzik „a vadon szava”. A kutyakultusz, amely végül is a kutyát nemcsak embersorba állította, de, ime, művészságra is emelte: a filmig elvitte, kétségkívül Jack Londonnak ebből a kutya-apoteozisából meríti eredetét. Azóta egyre-másra jelennek meg a kutyafilmek, legutóbb a Rin-Tin-Tin és most a Barrak-Karrak-film, amely ezen a héten kerül a publikum elé. A film a férfi- és női főszereplőn kívül egyenrangú főszereplőként hirdeti a film legfőbb szereplőjét, Barrak-Karrak-t is, egy pompás farkaskutyát, „aki” a fölronáson keresztül viszi, vezeti a cselekményt, nagyon sok helyen küssé erőszakoltan, inkább dresszírozott kutyára, mint öntudatos lényre emlékeztetően, de ez mitsem változtat azon a tényen, hogy ennek a filmnek a naiv amerikai publikum előtt, amelynek, úgy látszik, az emberek által megjátszható legnagyobb naivitás már nem is elég, nagy sikere lehetett. Hogy Európában mi lesz ezzel a filmmel, amelynek végén a férfi és a nő, akiket az ármány oly kegyetlenül elszakított egymástól, egymás karjaiba vezet a jó Barrak-Karrak, mondom, hogy mi lesz a sorsa, nem tudom. Az kétségtelen, hogy Barrak-Karrak-nak, a „szinész”-nek sikere lesz, a kutyákat Európában is szeretik, nemcsak Amerikában. De ezenkívül is, Barrak-Karrak-ban annyi a kedvesség, a temperamentum, a jószág, hűség és emberszeretet — legalább a film szerint, de valószínűleg egyébként és az életben is —, hogy akármelyik — ember is megirigyelhetné. Barrak-Karrak rögtön megérzi, hogy ki ellensége nemcsak neki, de azoknak is, akiket szerel és aszerint cselekszik. Mérhéttelen dühvel támad rá ellenségére, üldözi árkon-bokron, szakadékokon, vizeséseken, megáradt folyókon keresztül, mint egy vész s gyöngedegetűk bizony aligha fogják kibírni a rémület sikolya nélkül azokat a jeleneteket, amikor Barrak-Karrak és a film intrikusa tépik, marcangol-

ják egymást a pusztá földön, mint az eszevesztettek, amíg az ember alul nem marad...

Barrak-Karrak kijátssza az örököt, beszöklirab gazdájához a Sing-Sing jéggházba, üzenetet visz tőle kilométereken tulra, választ hoz, újból beszöklir, mindenkit ismer, a cél érdekében csal, nevet, sir, könnyezik, vilatkozik, támad, védekezik, migrénje van, be van esipve, — mint egy ember. Babonás az a biztosság, amellyel Barrak-Karrak a szerepét játssza s az sem irritál már, ha néha-néha egy-egy nagyon is „okos”, vagy mondjuk így: „emberi” pillanatokban, szinte magam előtt látom az operatőr mögött az idomilót, amint szép szóval, étellel, parancsal, hízkelkedéssel irányítja a kutyát, aki azonban itt már nemcsak egy egyszerű kutyát jelent, de jelenti a business — a dollár-ömindenhatóságát is, amelyért az ember, miután az életét már az unalomig kockáztatta már, ime csatasorba küldi most az állatokat is. A Barrak-Karrak fölvételein szerepel vonat, vágató automobil, lélekvesztő, lovak, éjszakai gyilkosság, fogolyszökés, egyszóval mindazok a rekvizitumok, amelyeket az amerikai filmekről igen jól ismer már az európai publikum is. A történet maga romantikus, de ez a romantika tipikusan amerikai, tehát kissé kulisszaszagú, ami a világért sem azt jelenti, hogy kellemetlen. Egy szép lányért ketten vetélkednek s a visszautasított udvarló egy éjjeli összetűzés hevében megöli a lány nagyapját. Jön a másik, kétségbeesve borul a véres tetemre, a keze véres lesz, kétségtelen, csak ő lehet a gyilkos! Barrak-Karrak azonban, aki szemtanúja volt a gyilkosságnak, nem nyugszik bele, hogy gazdáját börtönbe hurcolják és ráveti magát az igazi gyilkosra, aki alig tud megszabadulni halálos harapásai közül. Ennek az irtózatos küzdelemnek az emléke azonban végigkíséri őt, mint saját magának élő lelkiismerete, mind a hat fölronáson keresztül — s ez a víziószerű beállítás a film legirodalmibb, legszebb és legértékesebb motívuma —, amíg végül is a teljes kétségbeesésbe kergeti és valódomásra bírja. Grandiózus, igazi amerikai munka ez a film, imponáló, megérdemli, hogy sikere legyen. (e.)

Ujjászervezik a francia hadsereget

Páris, november 15.

Hivatalos közlés szerint a hadügyminiszter november 25-én benyújtja a kamarának a francia hadsereg ujjászervezésére vonatkozó javaslatot. Pétain tábornagy legközelebb lemond a főparancsnokságról és helyébe Guillemot tábornokot nevezik ki, akinek utódja, mint a rajnai hadsereg parancsnoka, Targo tábornok lesz.

Nyugati pályaudvarra befutó vámárak

leggyorsabb, legközelebbi elvámolási irodája

„HÉBEL”

nemzetközi szállítványozási és elvámolási iroda, Váci-ut 1. sz., a nyugati pályaudvari vámhivatal szomszédságában Telefonh.: 212-55

Rendkívül mérsékelt elvámolási díjak

PALUGYAI SZÜCS

Budapest VI, Nagymező-utca 42. Fiókház: VI, Fiumei császárt-ut 5

Itt női szörmebundák, szörme gyermekkabátok készen és megrendelésre legolcsóbban beszerezhetők. Kedvező fizetési feltételek!

WESTEND-SZÁLLÓ

VI, BERLINI-TÉR 3 (Nyugati p.-udvaron)

Központi fűtés. Fürdők. Lift
Minden szobában melegvíz
Polgári árak. Tökéletes tisztaság
Figyelmes kiszolgálás

Telefon: 220-64 PONGRÁCZ SÁNDOR igazgató
a temesvári Lloyd és Palace kávéházak volt tulajdonosa

Pénzkölcsönt

azonnal folyósít
BANKHÁZ
ÜLLŐI-UT 5

A világ legjobb korcsolyája legolcsóbban

RAFAEL

vasúzletben kapható, V, Berlini-tér 4. sz. Telefon: 134-25

VILÁGSZENZÁCIÓ

EREDETI SZINES

(nem színezett) JOS-PE eljárás szerinti

FÉNYKÉPEKET

Magyarországon csak

VERES

V, Harmincad-utca 3. Tel. 135-70

KÉSZIT

Mozigyermekeképek 300 ezer kor.

Sárcipő női ... 88 ezer K-tól
terti ... 99 ezer K-tól
gyermek 65 ezer K-tól
Hócipő 160 ezer kor.-tól

VARGA, Astoria Gumiáruház, Múzeum-körut 2

SZÍNHÁZ

Ami az Intim Pistából kimaradt

Mondja, kedves Intim Pista,

mit szól ehhez a rengeteg külföldi attrakcióhoz: Piccaver, fókák, Bohnen, csokoládék, Konstantin?...

— Kicsit sok a jóból. Aki helybeli attrakciót ad, arra rá se néz lassanként már a publikum.

— Hát majdnem így van. Tiltakoztak is hivatalosan és haragosan a színészek és a szerzők a külföldi invázió ellen. Bár azt igazán nehezen lehetne precizizálni, hogy ki ellen is tiltakoznak, a fókák vagy Konstantin ömeltősága ellen, akiről tegnap tudtam meg, hogy a csodálatos Leopoldinét baráti körben röviden „Leo“-nak nevezik.

— Römök.

— Ó römök, sőt remek is, kedves fattyum, Botond. A „Stuart Mária“ második fölvonásában például, amikor a két királyné összekap, féltelmes magasságokba nő ez a tragika, akit nyugodtan vállalhatna a francia, de a magyar színpad is. A hangja hol zeng, mint a harang, hol búg, mint a galambturbékolás, fekete Cleopatra, vagy Molnár fehér hattyuasszonya a „Farsang“-ban, de mindig forró, izgalmas, érdekes. Csodálatos kultúra és babonás ösztönök élnek ebben a szenzációs színésznőben, akinek bánata a színpadon a csillagok hüvös fényét, szerelme a Vezuv perzselő lábáját, haragja erdőzúgást, jósága virágillatot áraszt. Valaki, akit, ha beszélni kezd, hallgatni kell, lélegzetvisszafojtva, mint egy szentet vagy clandalogva, mint egy gyermeket.

— És a „Leányálom“?

— Szabályos operett: „A nagy nő“ utóda. Van benne egy valódi röplőgép s a főszereplő Harmath Hilda helyett állandóan Sarkadi kőszöni meg a tapsokat; ezen aztán nagyokat kacagnak. A zeneszerző Szlatinay, új ember, rendkívül ügyes és invenciózus muzikusnak bizonyult. Különösen a jazz- és táncszámok tarthatnak igényt nagyobb népszerűsége. Vízöntő nő, növekedik ott egy kislány, szinte a szemünk láttára bontogatja a primadonnaszárnyakat: a kis Hajdu Ella, Bohnen majd megörült érte, úgy tetszett neki.

— Ugyan kérem, egy tenoristának minden nő tetszik.

— Először is Bohnen nem tenorista, hanem baritonista. Másodszor én sem vagyok tenorista. Sőt baritonista sem.

— És mégis?

— Ugy van. De ez Önt ne aggassa.

— Nahát, akkor megadom magam. Éljen Hajdu Ella, — egy föltétel alatt!

— És az?

— Mindent elmondani Molnár Feriről.

— Keresu és fiatal, mint egy bonvivan, kedves és elmés, mint — Molnár Ferenc. Vasárnap délben nagy ebéd volt nála, amelyen a házikisasszony tisztelt Molnár Márta látta el. A vendégek pedig valamennyien Molnár Márta barátnői voltak 9-től 16 évesekig. Nagy eszű-eszű ebéd volt, Molnár úgy járkált a sok kis aranyos csilvi között, mint a pulyka bácsi a galambok között. Molnár egyébként ma utazik vissza Bécsbe, miután darabja sorsa véglegesen tekinthető.

— Mi történt itt, mondja, az utolsó pillanatban? Hiszen Faludinak Bécsben az Imperialban már oda is adta a darabot?!

— Igen. De csak azzal a föltétellel, hogy a két férfi főszerepet Lukács és Törzs fogják játszani. Faludi meg éppen csak ezt a föltételt nem tudta teljesíteni. De ez Önt ne aggassa!

— Ahhá. Így már értem. Szóval a Renaissance?!

— Ugy van, ezt megelőzőleg azonban jön a „Marika“ még. A Belvárosiban pedig a „Pántlika“. Ki hinné, a „Pántlika“ már 24-ik három fölvonásos darabja Földesnek, aki pedig mindössze — negyvenhárom éves. És, mert a színházakban a portástól az igazgatóig mindenki babonás, az új Földesre, a kabala törvényei szerint nagy karriér vár. Földes ugyanis ezt a darabját is, mint a „Teriké“-t annak idején, a Nemzeti Színháznak szánta. A „Teriké“-t Ambrus Zoltán nem ítélte Földes legjobb művének, amire — 150-szer ment a Belvárosiban. A „Pántlika“-nak pedig, bár tetszett Hevesinek, nem tudtak elfogadható terminust adni, a Nemzeti „régiszerző“ miatt. Erre Földes Imre azt mondta, hogy van olyan régi szerző, mint akárki, hiszen már 21 év előtt színrekerült a Nemzetiben, köszöni szépen, elviszi ő a darabot a Belvárosiba.

— Mit hall a színészekről, a szerepekről?

— Mészáros Giza egy anyát játszik, akinek két 25 éves fia van. Az anyaság glorifikálása ez a szerep. Én néhány jelenetet láttam csupán, de mondom, Gizának azok számára is meglepetés lesz, akik legrégebb hódolói az ő csodálatos finom, leszűródött, egyszerű és emberi művészetének. Aztán Kürti, persze, mint a tulajdon kőből kivert szobra és a színészek közt nagy pártja van egy 16 éves kisasszonynak, Turay Idának... De ez Önt ne aggassa!

— Sőt, magam is hive vagyok a kisasszonynak. Ez viszont Önt ne aggassa, Mистер Véreszaj.

— Engem csak az Ön elmebeli állapota aggast, Mистер — Mézesszaj. Hiszen úgy fuvólik már néha, hogy az opera zenekara se különben...

— Apropos, Opera...

— Tudtam, ki van éhezve, mi?

— De ez Önt...

— Na!...

— Boes...

— Most az egyszer még. A „Pelleas és Melisande“ szombati premierje piroshetős ünnepnap az Opera kalendáriumában. Minden furesza és új ebben a műben: a Debussy muzikája, amely sem nem ének, sem nem recitálás, hanem valami a kettő között, aztán a Maeterlinck érintetlen drámája, amit úgy kell játszani, minden szó pontos értékelésével, mint a Nemzeti Színházban. Olyan föladat ez, amely megdöbent, de egyúttal elbűvöl a művészeket. Marschalkó, Gábor, Wenzell, Budánovics, Szemerc, Komáromy és a kis Márkus-Szojyer Ilke játsszák és éneklük végig. Márkus László rendezi a darabot, amelynek premierje az Opera maximális teljesítőképességének lesz a próbája... Ugyanezt lehet majd elmondani a Magyarról, ha előadja — a „Mannequin“-t.

— Ja, igen... A Molnár-darab franciául...

— Ugy van. De ez Önt egyáltalán ne aggassa, mert Molnár a legjobb reporter valamennyiünk között és ő már kisülte, hogy a két francia gyereknek lefordították egy intervjút, amelyben a darab ötletét elmondta. Csak az érthet-

len kissé, hogy a Magyar, amely nem kapta meg a Rivierát, ilyen gőzerővel siet most előadni a „Mannequin“-t.

— Hát máris?

— Hogy máris-e? Faludi, mihelyt eldölt a darab sorsa, azonnal vonatra ült s elutazott Párisba a zeneanyagért. Jellemző?

— De ez Önt...

— De ez engem igen is aggaszt, mert ezt nem lehet csinálni...

— ...várjuk meg a nyolcórás vonatot...

— Ebben igaza van. Nyolc óraker este (vasárnap természetesen) értesülök arról is, amit eddig sehogy sem tudtam kivenni Somogyi Nusiból, hogy tudniillik mi az a trükk, amire hetek óta olyan titokban készül s amiről a befentesek se tudtak egy szót sem — a karmesteren kívül. Beszélték mindenféle artista-produkcióról, looping the loop-ról, kötéláncról, végre utolsó pillanatban megjött a „drót“, bevallom, nagy öröömre, mert Nusi minden újságírónak megígérte, hogy neki fogja elárulni a nagy titkot, hogy majd ő írja meg először. Hát írja most el valaki előlem: Nusi a második fölvonásban egy néger jazz-zenekar élén saxofonozni fog. Papp Zakariás tanítja négy hete két-három órát naponta — mert a saxofon egyike a legnehezebb hangszereknek. De ez Önt egyáltalán ne aggassa.

— Nahát, ez a Nusi... Mindig kitalál valamit.

— Na, hallja, valamit csak kell csinálni neki is. A pletyka pedig...

— Nna!!

— Egy bájos, de hírnevével nagyon keveset törődő ifjú művésznőnk, aki nem is tehetségtelen, irtózatossá pénzavarban szenvedett, hogy egész pontos legyen, csütörtökön délután. A sürgősség pöntekre és egy nagyobb összegre szól. Törte a fejét, töprengett, gondolkodott, végre ceruzát és papírt vett elő s öt kis cédulára fölirt öt számot. S megirt öt levelet öt udvarlójának, mellékelvén mindegyikben egy számot azzal, hogy ha az illető ur részt óhajt venni, — a sorsoláson, úgy eddig és eddig okvetlenül küldjön be érte — tíz milliót.

— Te jó Isten! És mikor lesz a sorsolás?

— Ugy tudom, egyik még nem küldte be a tíz milliót. Márpedig pontosan ötvenre van szüksége. A sorsolás tehát, amint mondani szokás: „halaszthatatlan technikai akadályok miatt elhalasztatik“... Bendeguz... Talán maga átvehetné azt a sorsjegyet...

* A Vígsház heti műsorában a „Madonna“, Fazekas Imre nagyhatalmú drámája hétfőn, csütörtökön és szombaton szerepel. Kedden „A színésznő“ kerül színre, szerdán, pénteken, valamint vasárnap az „Urtemberek“-et adják.

* A Fővárosi Operettszínház e hetét Leopoldina Konstantin és a bécsi Deutsches Volkstheater vendégjátékai tölti be a következő műsorral: Hétfőn: „Marie Stuart“, kedden: „Die Zwillingeschwester“, szerdán: „Cyprienne“, csütörtökön: „Die Zwillingeschwester“, pénteken: „Cyprienne“.

Andrássy-uti Színház:

Medgyaszay Vilma
Hosvay Rózi
Kökény Ilona
Dajbukát Ilona
Vaszary Piroska
Jankovich Magda
Boross Géza
Békeffy László
Kabos Gyula
Bársony István
Radó Sándor
Dénes György

KIRÁLY-SZÍNHÁZ

Szerdán, november 18-án

ötvenedszer

Anna-bál

Szerdán, november 25-én

először

ALEXANDRA

Martos és Szirmai új operettje

MINDEN LEÁNY
ÁLMA

A

LEÁNYÁLOM

A

VÁROSI
SZÍNHÁZBAN

Tüzelőanyag-megtakarítás!

Légelzáró!

Vattával bélelt melegtartó-zsinór, ablakok és ajtók kereteinek bélelésére — Korona 2500

HOHENBERG zsinórgyár, Budapest, VI., Nagymező-utca 46

Brilliansokat, gyöngyöket

és régi ezüsttárgyakat Schmelzer Benő Károly-kürt 28. sz. (Köz-
teljes értékben vásárol ponti városház főkapunál)

MOZI

Csak a mindennaptól irtózom! — mondta Mosjoukin

Ivan Mosjoukin, aki most fejezte be egyik legújabb filmjét, Párisba érkezett, ahol egy újságíró természetesen meginterjúolta.

— Csak a sablontól, a mindennapiasságtól irtózom — mondta ebben az utervjában Mosjoukin. — Minden filmben arra törekedtem, hogy a nagyközönségnek olyasvalamit nyújtsak, ami eltér a közönségestől. A mindennapot olvassák el az emberek az újságban, de a moziba, amely a művészetünk temploma, ne jusszon be a közönségesség. Ezentúl csak olyan íróktól fogadok el szcenáriójmot, aki merész és új.

Eddig a mai korban csak egy ilyen író találtam: Pirandello. „Mathias Pascal” című munkája finom, elzárkózott, művészi, eredeti és izgalmas volt.

Izgalom volt nekem a játék, izgalom a publikumnak a film. Most olvastam Esztországból, ahol féléveléztünk, hogy Pirandello maga akar gyártatni. Nagyon sajnálom, félek, hogy nem lesz többé olyan filmtémám, mint a Mathias Pascal.

Sport és asszony, a mai kor szenvedélye

A mozi gyors változtatású programrendszere mellett egyszer olyasmit mutat be, ami a nagyközönséget új irányba neveli, izlését gyarapítja, máskor olyat, ami a mai gondolkodásnak, a mai művészeti törekvéseknek, a közönség lelkének mélyén szunnyadó szenvedélyeknek megfelel.

A mai embernek két szenvedélye és vigasza van: az egyik a sport, a másik az asszony. A mozinak tehát ezt a két szenvedélyt ki kell néha-néha elégíteni. És sor is kerül rá. Legközelebb a Kamara-mozi olyan programot ad, amely ezt a két szenvedélyt elégtől ki. Az egyik filmje a legközelebbi programnak egy pompás sportvizjáték, amelynek főszerepét Bimbula játssza, aki most mint biciklikirály jelenik meg a publikum előtt. Bizonyos, hogy a népszerű komikus most már a sport hívei között is népszerű lesz, de az is bizonyos, hogy az asszonyok iránti érdeklődést még kiválóbb módon elégtől ki a Kamara, mert Barbara La Marrnak, a legszebb és legnagyobb gázsit élvező amerikai filmszínésznőnek „Férfinak hályava” című filmjét hozza.

Ehhez a filmhez előjáróban nem kell semmit mondanunk, hiszen a cím és Barbara La Marr neve sokkal többet mond, mint a leghangzatosabb frázisek.

Cecil B. de Mille,

a „Tizparancsolat” rendezője újabb remekművet alkotott

Vasárnap délelőtt volt a Rádus Filmipari Rt. országos bemutatójának második napja. Nem volnánk hü krónikásai a vasárnapnak, ha nem emlékeznénk meg arról, hogy ezen a filmbemutatón egy eseményszámaménó film került a közönség elé. Cecil B. de Millenek, a „Tizparancsolat” rendezőjének újabb alkotását mutatta be vasárnap délelőtt a Rádus „Az élet tékozlói” címen.

Aki a „Tizparancsolat”-ot látta — és ki nem látta? — meg volt győződve róla, hogy a rendező ezzel be-

Ép testben — ép lélek
Én Szent István
Malátakávéén élek.

Sár-, hócipő

Téli sport cikkek

Weszely Budapest, IV, Váci-utca 9.

Lányi butorüzletét megnagyobbítva át helyezte

Nyár-utca 1. sz. alá (Rákóczi-ut sarok, Rókussal szemben). Hálók, ebédítők, uriszobák nagy választékban, tartós minőségben, szolid árban. Vidékre szakszerű csomagolás, jótállás mellett. Telefon: József 108-31.

fejezte fejlődését, hiszen tökéletesebbet várni sem lehetett, képzelné sem tudunk. Cecil B. de Mille azonban nem állt meg a „Tizparancsolat”-nál, hanem elkészítette ezt az új filmjét, amely ugyan arányokban távolról sem olyan hatalmas, hiszen rövidebb, külső technikában sem nyújtja a színes féléveket, de

elgondolásban, mélységben, komolyságban és művészetben legalábbis egy nivón áll a „Tizparancsolat”-tal.

A mai élet fájdalmat, könnyet, szomorúságot rezegnek e film minden jelenetében, mi állunk ott a vásznon, a mi lelkünk és életünk jut szóhoz, hogy végül a menyemenetel grandiózus és művészes elképzelése és megörökítése klasszikus koronát tegyen a dráma homlokára.

„Az élet tékozlói” azt bizonyítja, hogy ha technikában nem is, de művészetben és elmélyülésben kétség-telenül van még fejlődési lehetőség a „Tizparancsolat” után is.

Gavott, menuett és jazz-band

A Renaissance-Színház négyrei tegnap elmentek, itthagyták Budapestnek emlékül azt a tudatot, hogy a néger jazz-band valami új-fajta művészet, amely hódító erővel fog elszöpní minden régi muzsikát.

Lehet, hogy igaz, de nekünk mégis az az érzésünk, hogy a jazz-band és minden, amit a jazz jelent, bármily nagy sikert fog is aratni, nem fogja legyőzni azt a melábus zenét, azt a lány muzsikát, amit a gavotte és a menuett jelent.

Ez az érzésünk volt legalább is tegnap, amikor a Palace-színház második műsorát megnéztük. Ebben a műsorban együtt van a gavotte és a jazzband. A gavotte: „Ófelsége a szerelem” címmel egy rendkívül bájos, finom szerelmi történet. Csupa sejtelmes muzsika, rokokokertben finom Makart-képek, Lya Mara bájos arccskája, Pompadour asszony és régi, partfőntől terhes levegő.

A jazz-band viszont: „Házasságközvetítés Mexikóban”, amerikai történet egy mexikói gavlérbandita életéből. Holbrook Blinn és Enid Bennett játsszák, merészen, meglepetésekkel telítve, szinte lenyűgözik a nézőt a kalandok, trükkök, ötletek főnével... Igazi jazz-band a tökéletesség legmagasabb fokán.

Mind a két film a legjobbakk közül való, de nem tudnók megmondani, melyik tetszett jobban. Így együtt, ez a legjobb! (—6)

Lengyel színésznő — angol lady

Pola Negri világraszóló sikerének titka kétségtelenül az, hogy a mai filmszínésznői generáció tagjai között a legszeleesebb skálájú a művésze. Amint a mai kor polgarasszonyát az élet folyton változó és gyorsan formálódó körülményei újjá és újjá alakítják, úgy alakul újjá minden szerepében és minden szerepéhez Pola Negri. Az egyénisége erős, önálló és markáns, de a fölfogása, a külseje, a mimikája minden más egyéniséget is kopirozni tud és ezzel válik sokoldalúvá.

„A cárnő”-ben fenséges és fölünyes tudott lenni és legújabb szerepe, „A sárga ördög”, új Pola Negrit fog bemutatni.

Egy angol ladyt játszik ebben a filmben Pola Negri, egy angol ladyt, aki abba a hirbe keveredik, hogy kínai vér folyik az ereiben és ezt szeretné, ezt akarja tisztázni. Ez a tüzesvérű, izzószívű lengyel színésznő oly hideg eleganciával, oly tökéletes rutinnal állítja elénk az angol ladyt, hogy ha még nem láttuk volna más szerepben, akkor is éreznék mindent lenyűgöző, mindent fölülmuló tökéletes művészetét.

Pola Negri új filmje elgondolásban, rendezésben, témában és művészetben egyaránt új és ezzel a nagyszerű ajdonsággal az Orion-Színház kedveskedik már szerdán a közönségének.

Az új Pola Negri-film is természetesen a Paramount-márkát díszíti és ugyanez a Paramount-márka ékesíti a műsor másik filmjét, az „Angyalok”-t is, amelynek témája sokban hasonlít Bernard Shaw leghíresebb darabjához, a „Warrené mesterségé”-hez. Ebben a filmben Virginia Lee Corbin és Ricardo Cortez játsszák a főszerepeket. Pola Negri elébe ez a különös meséjű filmregény nagyszerű bevezető és hangulatisínáló lesz.

Nincsenek már hősszerelmek! — mondja egy mondain asszony

Egy mondain-asszonnyal beszélgettünk az elmúlt napokban. Nem tartozik már a legfiatalabb generáció tagjai közé, intelligens, művelt,

„jelen van” mindenütt, érdekesen látja a világot és panaszkodik.

— Fiatal leánykoromra emlékszem vissza és tudom, hogy akkor mindnyájunknak, fiataloknak és öregeknek, voltak titkolt, ideális szerelmek. Nem zsúfuk és nem partiképes fiatalemberek, hanem olyanok, akiket csak a rivalda fényében láttunk. Volt aki Tanay Frigyesbe, Góth Sándorba volt szerelmes, Csontos Gyula is nagyon sok hódítást csinált a fehér leányszobákban. Ráthonyi Akosnak a fényképe ezernyi példányban hevert sejtelmes fehérneműszekrényekben és Romeo, a nagy Romeo — Beregi Oszkár is sok sóhajt keltett. Ma már ettől az ideális ábrándvilágtól el kell búcsuznunk. Nincsenek igazi hősszerelmek, akikre elalvás előtt asszonyok, leányok gondolhatnak... Illetve vannak, de igazán elérhetetlen messzeségben, valahol Kaliforniában, Hollywoodban, Los Angelesben. Pedig éppen ezen a héten láttam, hogy mennyire kell ez az idealizmus még mindig az asszonyi szíveknek. Összes ismerőseim megrohantak, hogy nézzem meg Rodolpho Valentínót, aki most az Omniában, Corsóban és a Royal-Apollóban játssza Monsieur Beaucairet, a csipkefodrász, fehérparókás rokokó-herceget.

Minden asszony szeme csillogott, ajka pirosbabb lett, amikor Valentínóval beszélt.

Megnéztem, igazuk van Valentínó a szép, az elegáns, az igazi hősszerelmes. A néma vásznon is beszédes az ajka, a fekete-fehér fotográfián is csillog a szeme. És hős, és lovag, és bátor... A nagy hősszerelmek igazi utóda... De amikor olyan messze van... Még messzebb, mint Beregi, Ráthonyi, Csontos voltak tőlünk... Messzebb, mint az ifjuságunk!

Aki mer, az nyer!

Rég elesévelt közmondásokat csak akkor szabad fölmelegíteni, ha valóban megvan az aktualitásuk.

Ott állt a Belváros szívében némán és elhagyatottan Budapest egyik legszebb színházi helyisége, az egykori Helicon-színház és senki nem mert hozzányúlani, míg Somlyó Elemér, az Orion vezérigazgatója el nem határozta magát és meg nem nyitotta az Orion-színházat. Merész cselekedetnek látszott, de a közönség nem engedte, hogy a merészség jutalmát ne nyerjen.

A legjobb példa a „Bohémvér” előadása, amely szintén egy ilyen bátor ember cselekedete. Charlie Chaplin elhatározta, hogy a sok humor után egyszer drámát csinál. Ez is sikerült. És a két sikerült merész terv eredménye, hogy ma az Orion a budapesti közönség egyik legkelvetelebb mozija, ahol immáron harmadik héten kerül bemutatásra a legnagyobb és legkomolyabb sikerrel a „Bohémvér”, az amerikai kinematográfia egyik legpazarabb, legjobban sikerült terméke.

Strausz Sándor

fehérnemű és vászonáru üzlete
IV, Harisköz 2 (Váci-utcánál)

megnyílt!

Eddigi működésem garancia arra, hogy
hogy igen tisztelt vevőimnek
legkényesebb igényeit úgy minőség,
mint legszolidabb árak
tekintetében ki fogom elégíteni

Előbbi
cégeből (Harsányi és Strausz) származó
fehérneműeket, asztalneműeket,
törölköket, törülközőket, vászon-
és sifonárukat,
míg a készlet tart
**tefemesen leszállított
árakon**
adom el

Hálószoba topoly, teljes berendezés 3-5 millióért
Ebédő tölgy, vitrines kom- plétt, 4-5 millióért külön külön is átadó
Uriszoba klubgarniturával együtt 13-5 millió K-ért
Podmaniczky-utca 14. szám

TUNGSRAM

A rádiórendelet megjelent!
Most már vehet jól bevált

Tungstram rádió-vevőkészüléket és fejhallgatót
Kapható mindenütt

EGYESÜLT IZZÓLÁMPA ÉS VILLAMOSSÁGI RT UJPEST

Bethlen miniszterelnök szerdán sikraszáll a „földreform-demagógok” ellen

Szó sem lehet a földreformtörvény érvényességének meghosszabbításáról — Az ellenzék sorozatos gyűléseken akarja a népet fölvilágosítani

(A Reggel tudósítójától.) Scitovszky Béla miniszterelnök szerdán délelőtt 11 órára pártközi értekezletet hívott össze a földreform ügyének megvitatása céljából. Az értekezleten Szakács Ador fogja megindokolni a konferencia összehívását és javasolni fogja, hogy

a földreformtörvény érvényessége december 17-től kezdődően egy esztendővel meghosszabbíttassék.

Ezt a kérdést maga a kormány is rendkívül fontosnak tartja és a házelnök, értesülésünk szerint, éppen ezért nem hívta össze a pártközi értekezletet már az elmúlt hét valamelyik napjára, mivel Bethlen miniszterelnök közölte vele, hogy

a tanácskozáson személyesen óhajt részt venni,

másirányú elfoglaltsága miatt azonban csak e héten szakíthat erre időt. A miniszterelnök szerdán délelőtt részletesen ki fogja fejteni azokat az okokat, amelyek

elfogadhatatlanná teszik a kormány szá-

mára a földreformtörvény érvényességének meghosszabbítására irányuló és a véleménye szerint indokolatlan javaslatot.

Reá fog mutatni a földreform végrehajtásának eddigi eredményeire és

a legenergikusabban sikra fog szállni azok ellen, „akik ebből a kérdésből demagógikusan politikai fegyvert akarnak kivácsolni.

Ezután Mayer János földművelésügyi miniszter fogja előterjeszteni a földreformtörvény végrehajtásáról szóló statisztikai adatokat, a baloldali ellenzék azonban semmi esetre sem fog szó nélkül belenyugodni a kormány elutasító válaszába, sőt Baross János kijelentette A Reggel munkatársának, hogy ha a kormány elzárkózik a Demokratikus Blok javaslatának elfogadása előtt, akkor

sorozatos népgyűléseket fognak a vidéken tartani és fölvilágosítják a népet

azokról az okokról, amelyek miatt csődöt mondott a földreform végrehajtása.

Dr. Groddeck, az első pszichoanalitikus regény írója Budapesten

Előadást fog tartani arról, hogy miképpen gyógyítja pszichoanalízissel nemcsak a lelki, hanem a testi betegségeket is

(A Reggel tudósítójától.) A modern orvostudomány egyik európai híri harcosa érkezett vasárnap Budapestre: dr. Georg Groddeck. Az érdekes vendég mint regényíró is ismeretes, ő írta az első föltűnéseltő pszichoanalitikai regényt, a „Der Seelensucher“-t, amely éles szatírája az emberi psziche ferdeségeinek. Ugyancsak híres könyve a „Das Buch vom Es“. Groddeck szótárában

az „Es“ a tudattalan lélek

s ebben a könyvben költői lendülettel írja meg, amit erről az ismeretlen valamiről orvosi praksziséban három évtizeden át tapasztalt.

Ő képviseli azt a szélsőséges és érdekes fölfogást, hogy pszichoanalízissel nemcsak a lelki, hanem bizonyos fokig az összes testi betegségeket is lehet gyógyítani. Tulajdonképpen belgyógyász — a nagyhirű német professzor, Schweninger első aszisztense s vele együtt Bismarck, a vaskancellár háziorvosa volt —, aki még a freudizmus ismerete nélkül jött rá, hogy

a lelki okok a testi betegségek előidézésénél is nagy szerepet játszanak.

Dr. Groddeck, aki egyébként gróf Keyserling barátja s aki a gróf bölcsességiskolájában, a

EZÜST disztárgyak evőeszközök sport-sversenydíjak
dus választékban gyári árban
SCHLEIFER ezüstárugyár
VII, Kazinczy-u. 14. Tel.: J. 135-28

Függönyök, csipkék, etaminok
legolesőbb áron, csakis
Wieg Testvéreknél
IV, Deák Ferenc-utca 23

METROPOL-GARAGE
BUDAPEST VI, LEHEL-UTCA 25. SZÁM
Telefon: 112-23-24-25-27

FÜTÖTT GARAGE
200 kocsi számára

Italia, Berliet, Packard, Morris, Motosacoche gyárak vezérképviselője

Luxus- és teherautók, autóbuszok, valamint motorkerékpárok állandó raktára

Legnagyobb géperőre berendezett **autójavító** izléses karosszériák és felépítmények (combinék)

Aktrészek Főszerelések
Benzin- és olajállomás

HOHENBERG FERENC, ZSINÓRGYAR
Télikabatokhoz, városi bundákhoz gombok, rózsák, vitézkötések, galambkosarak mindenemű magyar zsinórozással állandó nagy raktára. Budapest VI, Nagymező-utca 46. sz.

híres darmstadti kongresszuson gróf Apponyi Alberttel együtt legutóbb előadást tartott, egyetlen előadás keretében most Budapesten fogja ismertetni érdekes kutatásait. A Reggel tudósítója vasárnap este fölkereste dr. Groddecket a Gellért-szállóban levő lakásán. Arra a kérdésre, hogy miről fog beszélni Budapesten, a következőket mondotta:

— A testi betegségek lelki okairól.

Az emberben két egymásnak ellentmondó akarat van: az egyik arra törekszik, hogy a test egészséges legyen, a másik, hogy a test fölvegye a betegségeket. Az orvos feladata az, hogy azt a tudat alatti akaratot segítse föl, amely a test egészségét akarja, mert az orvos minden rendszabályának sikere attól függ, hogy

a beteg tudat alatt meg akar-e gyógyulni, vagy sem.

Ezt a gyógyítást az orvos tudatos és tudat alatti készsége teszi lehetővé, az, hogy milyen fokban tud hozzájárulni a betegségben megnyilvánuló tudattalan szándékhoz. Szerintem ez minden betegség és minden gyógykezelés törvénye, a lelkiek épp úgy, mint a testi betegségeké.

Blaha Lujza vasárnap délelőtt tíz perccel ágyon kívül töltött

(A Reggel tudósítójától.) A magyar közvélemény hetek óta figyelő szorongó érzéssel azokat a híreket, amelyek a nagybeteg Blaha Lujza állapotáról szólnak. Az utóbbi napokban végre örvendetes javulás állott be Blaha Lujza állapotában. A mellhártyagyulladás komplikált tüdőgyulladás ugyanis

szűnőfélben van

és a beteg közérzete is erősen javult. Blaha Lujza kezelőorvosa, Biró Gyula főorvos, vasárnap este azt a fölvilágosítást adta betegre állapotáról A Reggel munkatársának, hogy a páciens vasárnap reggel teljesen lázmentesen ébredt, kedélyhangulata is erősen javult és betegsége óta most történt először, hogy saját kivánságára

tíz perccel ágyon kívül töltött.

Ezalatt az idő alatt karosszékekben pihent, de az ágyon kívül való tartózkodás annyira kifárasztotta, hogy visszafektették ágyába.

Kezelőorvosának véleménye szerint azonban

ez a javulás csak átmeneti állapot,

ami — tekintettel a nagyszívű rendkívül szívós természetére és a gondos ápolásra — még hetekig is eltarthat. Bizonyos időn túl azonban Blaha Lujza már nem lesz képes legyőzni a betegségével kapcsolatban föllépő komplikációkat.

takarít meg a t. Hűziasszony, ha **Szent István cikóriával**

főzi meg kávéját, mert minden doboz sarkában pörkölt szemeskávészemle van!

VASÁRNAPI SPORT

Bajnoksapatunk megérdemelt vereséget szenvedett a Nemzetiektől

Molnár volt a mezőny legjobb embere — A többi bajnoki mérközéseken a papírfirma győzött
NSC—MTK 1:0 (1:0)

(A Reggel munkatársától.) A futball-derbyvé avanszált MTK—NSC-mérkőzés vasárnap meglepetésszerűen a bajnoksapat vereségével végződött. Bár a kék-fehérek táborában a népszerű Braun „Csibi” és Nádler is szerepelt, a nemzetiek jól megérdemelt győzelmet arattak lendületes és önfeláldozó játékkal.

A kék-fehérekre ezúttal rá sem lehetett ismerni. Az első tíz perc után szétesett a csapat. Nem volt két ember, aki megértette volna egymást. Hiába brillírozott Molnár, a mezőny legkiválóbb játékosa. Teljesen magára hagyva tehetetlen volt a fáradhatatlan NSC-velemmel szemben, amelyben Kertész II. elsőrangú produkált.

NSC—MTK 1:0 (1:0). Hungária-ut. — 12.000 néző. — Bíró: Nagy L. A nagyfontosságú mérkőzésre a küzdő felek a következő fölállításban léptek a porondra: NSC: Gallovich, — Havas, Török, — Kertész II., Wurth, Weinberger, — Rémay III., Volentik, Rémay II., Spitz, László. MTK: Remete. — Kocsis, Senkey, — Rebró, Kléber, Nádler, — Braun, Molnár, Opatá, Demkó, Jeny.

A kék-fehérek kezdenek, de már az első percben Remete fog labdát, a következőkben pedig Gallovich kezébe kerül a labda.

A mérkőzés eleje ideges akciókkal telik el. Közben Demkó fejese Gallovich zsákmánya lesz. A 7. percben Kléber hosszú labdájával Jeny megszökik, de Havas hátulról csúnyán leragja, amittől persze hárképtelenné válik. Havast a bíró megint. Ezután a nemzetiek sorozatos támadásokat indítanak Rémay oldalán. A 10. percben Rebró faultol, a megítélt veszedelmes szabadrugást az MTK bekkjel kornerre fejelik. Egy perc múlva Kertész VIII 20 méterről váratlanul, fordulásból majdnem gólt lött.

Ettől a pillanattól kezdve a bajnoksapat elvesztette a mérkőzést. Úgy látszott, mintha kétszer annyi nemzetijátékos lett volna a pályán, mint kék-fehér. Előbb a csatársoruk esett szét, aztán a fődöntő sor bomlott meg, a bekkje pedig teljesen megzavarodtak.

Jól vezetett, heves NSC-támadások sorozatából végre a 17. percben Spitz révén László közvetlen közelről védhetetlen sarkos gólt lö: 1:0.

Ujrakezdés után a kék-fehérek megkísérik a kiegyenlítést, de hiába Molnár boszorkányos technikája és agilitása, a redivius Braun érthetően féltékeny játszik, a labdát nem meri magánál tartani és rögtön visszaadja.

A 20. percben az MTK játékosai közvetlen közelből háromszor is hibáznak a góllövésben. Egy perc múlva Gallovich elvetéssel ment. Kis idő múlva Molnár bravuroskodik, helyezett lövése azonban centiméterekkel vágódik a léc mellett el. Egy perc múlva Braun lő a kapu mellé.

Ezután a nemzetiek ellentámadása Rémay II szenzációs bombájával végződik. Váltakozó erejű MTK-támadásokból a 32. percben Demkó lövése hajszályra téveszté. Határozott MTK-főlény alakul ki, de a lövéseket nem kíséri szerencse. Kléber és Rebró tömik labdákkal a kék-fehér csatárokat, de Molnár szomkápráztató trükkjeiből semmi sem sikerül, sőt egy brilliáns lövése pont emberbe vágódik.

Az utolsó percben a nemzetiek támadnak és Remete védése zárja le az első féldőt: 1:0.

A második féldő heves MTK-támadással kezdődik. A 4. percben Jeny veszedelmes csavaros lövését Gallovich a levegőben valóságosan „uszva”, bravurosán fogja el. Egy perc múlva Molnár lövése foglalkoztatja.

A nemzetiek támadásai perccenként erőteljesebbekké válnak, amiben a népszerű „VIII”-nek, bár klugrott kézesüklővel küzdött ebben a féldőben, nem csekély érdeme van.

A 9. percben egy megítélt szabadrugást László olyan erővel vág a kapura, hogy csak a rosszul helyezkedő Remete mellett álló Kovács fejese menti meg a hálót a biztos góltól. Három perc múlva szabadrugásból újra veszedelemba kerül Remete kapuja.

Határozott NSC-főlény domborodik ki, amit először Jimmy Hogan tréner vesz észre és utasítására Braun megy centernek, Demkó pedig szélsőnek. Ez azonban nem akadályozza meg az NSC sorozatos támadásait, amelyek során „VIII” legázolja Opatát. Az MTK csak lefutásokkal kísérletezik, de Havas és Török minden gólhelyzetet idő előtt szétrombolnak. A 29. percben Kléber előretör, pompás lövése azonban magas. Röggtől utána Braun és Demkó újból helyet cserélnek. A 31. percben Jeny népszerű helyzetből kapura lő, de a labda Havast érintve, pont Gallovich kezébe vágódik. Egy percre rá Rebró bámulatos kitörését veszedelmes lövéssel fejezi be.

Az utolsó 10 percben mindkét csapat finishel. Braun régi időkre emlékeztető lefutásaival és centerezéseivel arat nagy elismerést, Molnár egyik bombáját pedig csak korner árán lehetett menteni.

Mindkét kapu még egyszer-kétszer veszedelemba kerül, de újabb gól nem esik és bajnoksapatunk vereséggel volt kénytelen elhagyni a pályát.

„33” FC—VAC 2:0 (1:0). Hungária-ut. — Bíró: Denhoffer. A „33”-asok nevékhöz híven úgy az első, mint a második féldő 33. percében lötték góljaikat Pipa révén. A VAC súlyosabb vereséget Gross II. akadályozta meg. A VAC-csatárok elég agilisak voltak, de tervezett akcióikból hiányzott a gyorsaság és ezért a buadai védelme, különösen Zloch, minden esetben sikeresen lépett közbe.

FTC—ETC 1:0 (1:0). Üllői-ut. — Bíró: Bíró S. Ezen a mérkőzésen a ferencvárosiak új összeállítású csapatával kísérleteztek, de nem nagy eredménnyel. Az első percben az erősbefalviak támadtak. Urbanosik egy jó gólhelyzetet kihagyott. Az 5. percben Héger pompásan előretört, centerezését Nikolsburger átlépte, de az élelmes Mácsay váratlanul a gólbá helyezte: 1:0. A mérkőzés további részében mindkét félnek egyformán akadnak gólhelyzetek, a gólképtelen csatárok lövései vagy célt tévesztenek, vagy a kapusok zsákmányai lesznek.

KAC—Törökvis 2:0 (1:0). Üllői-ut. — Bíró: Hajós I. A Törökvis támad, de azonnal Fürstner kaparintja meg a labdát, lendásával Izsépy elfut és centerezését Szabó már az első percben védhetetlenül belövi: 1:0. Ez az eredmény a féldő végéig nem változik meg. — A második féldő elején Dudás „Inft”-ot rug, de Lengyel a kedvező alkalmat nem tudja kihasználni. A 11. percben Szabó 10 méteres lövése azután újból utat talál Lantos hálójába: 2:0. A 33. percben a kitörő Kautzkyt a 16-oson belül főlvágják, a bíró azonban nem itél „tizenegyes”-t.

Vasas—III. ker. TVE 5:4 (2:2). Határ-utca. — Bíró: Salgó. Egyenlőerejű ellenfelek küzdelmét mutatta a játék az egész vonalon. A vezető gól a 19. percben Takács lövéséből esett. Három perc múlva Horváth „tizenegyes”-ből kiegyenlített: 1:1, sőt a 30. percben ugyancsak ő 1:2-re javított. A féldő utolsó percében Jellinek egyenlített: 2:2. — A második féldő 4. percében Takács 3:2-re javít, majd Kofler 4:2-re növeli a gólok számát. 40. p.) A 15. percben Horváth újabb „tizenegyes”-e talál a hálóba: 4:3, de a kitűnő Takács a 20. percben 5:3-ra növeli az eredményt. A 35. percben esik az utolsó gól Horváth lövéséből: 5:4.

Eldöntetlen eredmény lett volna igazságos. A győztes csapat csatárai, különösen a belső trió, Inman és okos összejátékával tünt ki, a védelem azonban tulerélyes, sőt helyenként durva volt.

UTE—BEAC 2:1 (0:0). Lágymányos. — Bíró: Fenyves M. A rossz, mély talajon az egyetemisták az első féldőben teljesen méltó ellenfelei voltak az úpestieknek. A második 45 percben azonban már nem bírták a tempót és így Priboj a 12. és a 42. percben két gólt szerzett csapatának, amit a BEAC csak Buza handse miatt megítélt „tizenegyes”-ből Boor révén tudott 2:1-re szépíteni.

Belloni győzött a terepversenyen

(A Reggel tudósítójától.) Külföldi mintára az MTE vasárnap délelőtt másodikban rendezte meg a Hűvösvölgyben ugyanevezett terepversenyét, amelyen közel 50 atléta vett részt.

A start a Balázs-féle vendéglő előtt volt, ahonnan a futók — köztük nők is — egyperces időközökben térkép és iránytű segítségével vágtak neki a kijelölt utnak.

Elsőnek a multkori győztes, Belloni, futott be 30 perces jó idővel Csekey (Csillaghegy), Neumann (MTE) és Kurunczy (MTK) előtt. Az ősz Rípszám bási kitűnő kondícióban tizediknek érkezett be. A hölgyek közül Ormos Anna jött be elsőnek pompás finish után.

Magyarország 30 kilométeres gyalogló bajnokságát vasárnap Hajdu Miklós (MÁV) nyerte meg 3 óra 1 p. 21.3 mp.-es idővel, klubtársa Bodó és Hufnagel (ESC) előtt.

Az Espagnol második mérkőzését is elvesztette Prágában. (A Reggel tudósítójának telefonjelenése.) Zamora csapata, a híres Espagnol, szombaton a Slaviától 4:2 (2:0)-ra kapott ki, vasárnap pedig a Spartával szemben veszített 4:0 (4:0) arányban. Schaffer, a „gólkirály”, két gólt lött.

A bajnokság állása. Első osztály: 1. NSC (8) 12:15, 12 p. 2. „33” FC (8) 14:9, 11 p. 3. MTK (7) 27:8, 10 p. 4. FTC (6) 16:6, 10 p. 5. Vasas (8) 19:15, 10 p. 6. III. ker. TVE (8) 19:26, 9 p. 7. UTE (7) 14:9, 7 p. 8. KAC (8) 17:19, 7 p. 9. Törökvis (6) 6:10, 4 p. 10. BEAC (8) 8:19, 4 p. 11. VAC (8) 9:23, 3 p. 12. ETC (6) 6:18, 2 pont. — Második osztályban továbbra is a BAK vezet.

Másodosztályú bajnokság: BAK—EMTK 0:0, Föv. TKör—URTSE 4:4, ETSC—UMTE 3:3, Zugló—URAK 2:1.

Teljesen ingyen rendezheti meg a MUSZ az Európa-bajnokságot. (A Reggel tudósítójától.) Szinte az utolsó órában váratlan segítséget kap a Magyar Uszó Szövetség az Európa-bajnokság megrendezésében, amely a számításkok szerint legalább félmilliárdra fog kerülni. A csillaghegyi Árpád-fürdő tulajdonosa ugyanis a telepükön épült 50 méteres versenyszódat teljesen ingyen bocsátják rendelkezésükre, sőt hajlandók a tribünöket 6000 ülőhelyre kibővíteni, úgy, hogy legalább 10.000 főnyi közönség nézhetné a küzdelmeket. Hogy a MUSZ ezzel a kedvezménnyel minél jobban járjon, a Filatori-gátig kitépített villamosvasúti sínekben Sipőcz Jenő polgármester, igéretében híven, a villamosközlekedés mielőbb induljon meg, mert a közönség csak így juthat ötpercenként a verseny színhelyére.

FTC—MTK-mérkőzésre jegyek a „Stop”-nál: Nádor-u. 24. (Telefon: 57—62.)

Ugetőversenyek

A balsorstól üldözött egyesületet vasárnap kollektív meglepetés érte. Az enyhe novemberi napon a közönség újra kegyeibe fogadta az elárult pályát. Közel 5000 ember nézte végig a sikerült versenyeket. A szanált ringben és a kasszáknál premierre emlékeztető forgalom volt. A program pompásan volt összeállítva és a nagy attrakció, az Őszi díj, egész lefolyásában és a végküzdelemben egyenesen szenzációs verseny volt. A favoritok a mély pályán sorra kikaptak.

A nap részletes eredménye:

I. futam: 1. Első (3) Deák. 2. Brokat (4r) Novák. 3. Brémer (3) Cassolini. Fm.: Bohun. Küzdelemmel. Tot.: 10:50; olasz 10:60. II. futam: 1. Jakab (4) Kallinka. 2. Újone (3) Schwartz. 3. Satyr (12) Zwillinger. Fm.: Anice, Reserl, Mangup, Duni, Judás, Sokol, Könyven. Tot.: 10:55, 22, 17, 19; olasz 10:30. III. futam: 1. Zóra (p) Maszár. 2. Kairo (3) Benkő. 3. Izgató (8) Deák. Fm.: Useful (mint első diszkvalifikálva), Samu, Werdorf, Garam, Tilla, Szabad-Junior, Könyven. Tot.: 10:19, 15, 18, 27; olasz 10:46. IV. futam: 1. Erzerum (8) Kallinka. 2. Peczkás (3) Cassolini. 3. Visszhang (8) Wiesner. Fm.: Jobban, Senkimás, Fenék, Csak előre, Rézangyal, Biztosan. Tot.: 10:34, 33, 30, 28; olasz 10:60. V. futam: 1. Nefeletjs (6) Czeloth. 2. Thonuzoba (3) Fityó. 3. Drakula (p) Marek. Fm.: Jani (mint 2. diszkvalifikálva), Véletlen, Merész, Zsándár L. Emlék A., Lavina, Rejtély, Biztosan. Tot.: 10:68, 31, 45, 20; olasz 10:81. VI. futam: 1. Pityke (2) Cassolini. 2. Bajnok (4) Kallinka. 3. Éva lánya (16) Feiser. Fm.: G. R. S. Végre, Emlék, G. Jóska, Gabi D., Shimmy, Adonis, Violette, Erős küzdelem. Tot.: 10:38, 17, 22, 56; olasz 10:80.

Felelős kiadó: Róna Ödön igazgató

„Világosság”-könyvnyomda Rt. Budapest, VIII, Conti-u. 4. Műszaki igazgató: Deutsch D.

Nőknek nélkülözhetetlen a

SAKORVOSI rendelő vér- és nemibetegok részére. EZÜST SALVARBAN OLTÁS Rendelés egész nap. Rákóczi-ut 32. I. em. 1. Rókussal szemben

Kocsirud, gözeke és kézi
Acetylen-lámpák
VAS
Liszt Ferenc-tér 2

Tekintse meg szenzációsan olcsó kirakatárait
Arany, ékszeráru nagy választékban Sajátjavítóműhely Svájci óraház, Budapest VII, Thököly-ut 26

Női sárcipő 88.000 Férfi sárcipő 105.000
Hócipő, női 160.000
Szezon előtti árak
Kertész II.
VI. kerület, Andrássy-ut 36. szám

Huzás 1925 december 5-én

Főnyeremény:

100 millió korona értékben
brillians, arany- és ezüstékszerek

1 női kelengye	50 millió
1 zongora	20 "
1 hálószoba	20 "
5 nyeremény	10 "
10 "	3 "
16 "	1 "

Azonkívül 465 különféle kisebb nyeremény

Sorsjegytézőség: IV, Magyar-utca 3

Telefon: József 108-98

DREHER
BAKSÖR
NAGYSZERŰ

PITROFF MIKLÓS okleveles gépészmérnök
SOFFŐRISKOLÁJA

Elméleti kiképzés rajzokkal és alkatrészekkel demonstrálva, műhelygyakorlattal. Ügyességi gyakorlatokon kívül legalább 100 km. vezetési gyakorlat városban, országúton és hegyterepen, saját 1925. évi 501-es Fiat és Graf-Stift luxusautóinkon. Irada: Erzsébet-körút 28. sz. Telefon: József 116—79. Tandíj: 1,200.000 K, részletre is